

Nr. 8 // 2013

Prosa bladet

De it-professionelles fagblad

Tema:

Brug dit studieliv aktivt [s.8-15]

Google Glass gør os alle til Big Brother [s.16]

Bliv klogere på jobklausuler [s.26-31]

PROSA

Af Niels Bertelsen
formand
[nib@prosa.dk]

Open source handler om at nyde og yde – også for kommunerne

Mange kommuner har gennem årene erstattet Microsoft Office-pakken med open source-software i deres daglige arbejde, og nogle af hovedårsagerne er besparelser og et forsøg på at frigøre sig fra leverandørafhængighed. Der ligger så en forventning fra kommunerne om, at disse pakker vil forblive tidssvarende og vedligeholdt af et frivilligt udviklerfællesskab. Denne indstilling udtrykker imidlertid ikke den fulde forståelse for open source.

Open source kan ikke bare ses som gratis software, man blot kan hente fra internettet. Open source er som koncept afhængigt af, at dets brugere giver noget tilbage til fællesskabet i form af bidrag til videreudviklingen. Der er derfor brug for, at kommunerne bliver gjort opmærksomme på problemstillingen gennem faglig støtte og vejledning i, hvordan de kan få langt mere gavn af løsningerne og gøre det på en måde, som passer til den natur, open source har.

Idéen er ikke at fremhæve open source i forhold til proprietær software, men er et forsøg på at fortælle kommunerne, at når de bruger open source, skal de være opmærksomme på den måde, open source-udviklingen foregår på. Flere produkter, der kan løse den samme opgave, vil som regel give en større konkurrence, men selvfølgelig ikke nødvendigvis en bedre løsning. Som i alle andre tilfælde er det en af de ting, der skal indgå i overvejelserne i forbin-

delse med indkøbet af en løsning. Open source giver nogle muligheder for større åbenhed, hvis løsningerne bruges på den rigtige måde, da der forudsættes åben adgang til kildekoden, og man selv kan bidrage til udviklingen.

Det er derfor vigtigt at få politikerne gjort opmærksomme på, at den gratis software kun er god nok, hvis den bliver udviklet. Det er politikerne, der har ansvaret for, at muligheden for udvikling er til stede, og at de redskaber, de kræver, at institutioner, foreninger, medarbejdere et cetera skal benytte sig af, vedblivende er gode nok. En fremgangsmåde kunne være, at kommunerne giver produktforbedringer tilbage til fællesskabet, så de kan blive til nytte for både deres egne brugere og for alle andre. Det kan ske ved egenudvikling eller ved udlicitering af opgaven til it-leverandører under anvendelse af egnede licensmodeller. En sådan løsning kan være til fordel for både de enkelte brugere, for kommunerne og for samfundet som helhed.

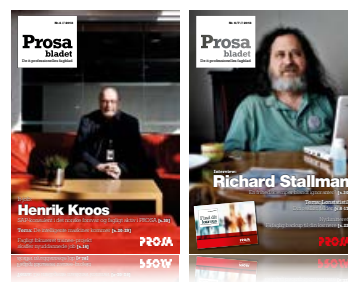
PROSAs It- og Samfundsudvalg (ITS) vil derfor forsøge at sætte fokus på kommunernes brug af open source i perioden op til kommunalvalget. Der er nedsat en arbejdsgruppe til at tage fat på problemstillingen, og hvis du gerne vil bidrage til arbejdet, kan du sende en mail til mig på nib@prosa.dk.

Prosa-bladet: Adresse: Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V, tlf.: 33 36 41 41, fax 33 91 90 44, prosabladet@prosa.dk **Redaktion:** Ansvarshavende redaktør: Kurt Westh Nielsen, kwn@prosa.dk **Journalist** Stine Nysten, sny@prosa.dk **Korrekturlæser** Lene Sekjær **Grafiker** Pia Lorenzen, Clausen Grafisk **Udkommer:** En gang hver måned undtagen i juli måned **Næste gang:** 18. september **Læserbreve/debatindlæg:** deadline: 21. august **Offentliggøres et indlæg, vil det blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på prosa.dk/link/23 **Indlæg, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse **Synspunkt** på side 2 stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen **Prosa-bladet** modtager gerne input og tips fra læserne på redaktion@prosa.dk **Klageadgang:** Ønsker du at klage over håndteringen af henvendelser til redaktionen eller generelle stofprioriteringer, kan du læse mere om den procedure på prosa.dk/link/23 **Redaktionsudvalg:** **Formand:** Peter Ussing: peter.ussing@gmail.com **Næstformand** Vidur Gudmundsson **udvalgsmedlemmer:** Lars Ravn-Larsen, Stani Sztuk og Renu Kumar **Annancer:** DG Media a/s, tlf.: 70 27 11 55, epost@dgmedia.dk **Teknisk produktion og tryk:** Clausen Grafisk **Forsidefoto:** Jens Hasse/Chili****

"Klausuler er noget, Fanden – og arbejdsgiverne – har skabt"

Brugerpanel deltager

Se alle tidligere
blade på Prosa.dk

Indhold

IT-AKTUELT:

Folkeafstemning vil betyde skadelige softwarepatenter 04

En separat folkeafstemning om en EU-patentdomstol, som regeringen ønsker, vil være udemokratisk, mener PROSA.

KARRIERE:

Tema: Brug dit studieliv aktivt 08

Fredagsbar, faglige diskussioner og fælleskrav om kompetent undervisning. Prosa-bladet har talt med en håndfuld studerende, som på hver deres måde bruger studielivet aktivt.

Frivilligt it-studiejob er bedre end lønnet bartendertjans 14

Et fagligt relevant studiejob er helt afgørende i kampen om de gode job, mener Peter Hofmann Rytter, der studerer Entrepreneur & IT Management på CBS.

DEBAT:

Computere er computere, og mennesker er mennesker 19

Det er helt forkert at tale om kunstig intelligens og tillægge robotter og software egenskaber, som retteligen hører hjemme i den humane boldgade, mener det aktive PROSA-medlem Steffen Stripp.

TEKNOLOGI:

Google Glass gør alle til Big Brother 16

Kritikere mener, at de nye intelligente briller fra Google invaderer privatsfæren. Google afviser alle beskyldninger.

Da Danmark var internettets adgang til Asien 22

Danmark var knudepunkt i forbindelsen til Rusland og Fjernøsten, dengang langdistancekommunikation foregik via telegraf.

ARBEJDSMARKED:

Klausulerne skal væk 26

Klausuler forhindrer innovation og lægger unødvendige bindinger på it-folk, mener både eksperter og PROSA. Alligevel øger arbejdsgiverne brugen af dem.

BOGANMELDELSE:

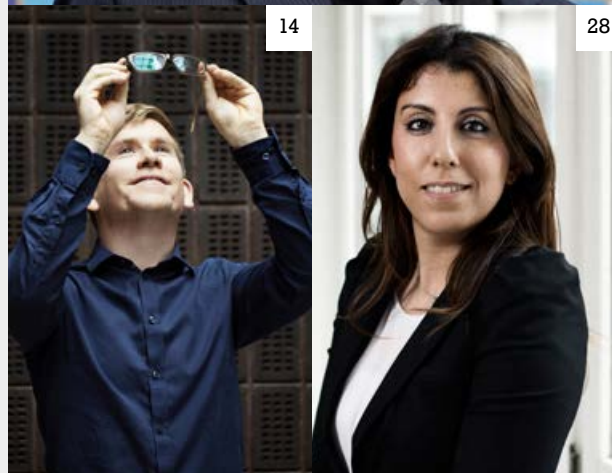
Refleksion frem for teknologifetichisme 32

Jesper Balslev anmelder en ny teknologikritisk bog fra forsker og forfatter Evgeny Morosov.

AKTIVITETER:

Kurser og foredrag 36

Kom til heldagsdebat om it-fagets fremtid, lær at tackle konflikter på arbejdet og hør om ulemper og fordele ved HTML5 som mobil-platform.

Folkeafstemning kan skabe skadelige softwarepatenter

Erhvervsminister Annette Vilhelmsen (SF) er villig til at betale 100 millioner kroner af borgernes penge for en separat folkeafstemning, som vil gøre det svært at få et nej til en EU-patentdomstol. Udemokratisk og uanstændigt, mener PROSA.

Regeringen planlægger nu en enkeltstående folkeafstemning om en ny EU-patentdomstol til foråret. Bag ønsket om en separat folkeafstemning ligger erhvervsministerens forventning til, at den vil give en så lav stemmeprocent, at det bliver lettere for regeringen at få godkendt oprettelsen af patentdomstolen. Et nej ved en folkeafstemning kræver nemlig, at mindst 30 procent af samtlige stemmeberettigede stemmer nej. En af de mulige konsekvenser af et ja til den nye patentdomstol er, at der derved åbnes yderligere for patentering af software - en udvikling, som PROSA ikke ønsker.

Hanne Lykke Jespersen, næstformand i PROSA, mener, der er tale om et uanstændigt tiltag:

– Regeringen har hele tiden søgt at undgå en folkeafstemning om dette spørgsmål. Nu, da det ikke ser ud til at lykkes den at presse DF og Enhedslisten til et ja uden en folkeafstemning, vil ministeren lægge folkeafstemningen på en dag, hvor der ikke skal stemmes om andre

ting. På den måde satser de på at få en så lav stemmeprocent, at de ad bagvejen får det ja, de hele tiden har ønsket. Det er hamrende udemokratisk og uanstændigt.

Hun anbefaler, at ministeren sørger for at koble afstemningen til en af de andre afstemninger, som allerede er planlagt for 2014.

– Så ville regeringen samtidig spare de skattekroner, som en folkeafstemning koster, siger hun.

En ny EU-patentdomstol kan ifølge Hanne Lykke Jespersen få skadelige konsekvenser.

– Vi kan risikere, at der kommer et væld af softwarepatenter – og at domstolen begynder at kræve dem overholdt. Det vil bremse vækst og udvikling på it-området i Danmark. De små og mellemstore virksomheder er i vækst. Det er helt essentielt for Danmark, at vi ikke spænder ben for dem.

– Tillader vi softwarepatenter, åbner vi for, at helt almindelige virksomheder kan sagsøges for dagligdags processer. For eksempel anklages små virksomheder i USA for brud på et patent, der dækker dét at sende en scanning via e-mail, siger næstformand i PROSA, Hanne Lykke Jespersen.

Vikarlov kan give flere penge

Nu kan vikarer, udsendt af et vikarbureau, søge om efterbetaling af løn, ferie med mere helt tilbage fra 2008. Årsagen er en ny lov, gennemført pr. 1. juli 2013.

Du er kun omfattet af loven, hvis du bliver ansat som vikar af et vikarbureau og bliver udsendt til en såkaldt brugervirksomhed - den virksomhed, der modtager vikaren. Der skal således være et trepartsforhold, hvor brugervirksomheden har til opgave at lede og føre tilsyn med de opgaver, vikaren skal udføre.

Loven gælder ikke, hvis du som vikar er omfattet af vikarbureauets overenskomst, der er indgået imellem de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark. Såfremt der ikke er nogen overenskomst, kan vilkårene forhandles mellem vikaren og vikarbureauet. Kontakt PROSA, hvis du er i tvivl om, hvorvidt du er omfattet af en overenskomst i din kontrakt. Sørg for at få din kontrakt gennemset af PROSA, inden du skriver under. Kontrakter og relaterede spørgsmål kan du sende til faglig@prosa.dk. kwn

Tidel Snowden Nobels fredspris

Stefan Svallfors, sociologiprofessor ved Umeå Universitet, foreslår i et åbent brev, at whistlebloweren Edward Snowden tildes Nobels fredspris i 2014.

Det er det svenske lokalblad Västerbottens-Kuriren, der kan fortælle historien om professorens åbne brev, som har vakt international genklang. I sin motivering for indstillingen peger professoren på, at Edward Snowden har begået en heltemodig indsats med store personlige omkostninger, da han belyste USA's elektroniske overvågning - en praksis, som bryder national lovgivning og er i konflikt med internationale bestemmelser.

Professorens brev kan læses i sin helhed hos Västerbottens-Kuriren kwn

Nr.	Kursus	Pris ex. moms	Dg	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Nr.
Vurdering / Sammenligning af Windows Phone 8, Apple iOS, Android og Web Apps									
SU-899	Vurdering / Sammenligning af Udviklingsmiljøerne	4.500,-	1	9		<u>11</u>		13	SU-899
SU-879	Vurdering / Sammenligning af Support og Management	4.500,-	1		23		<u>25</u>		SU-879
Windows Phone 8									
MS-901	Windows Phone 8 Program. Grundkursus (inkl. Windows Phone 8)	8.900,-	2	<u>26-27</u>	26-27	<u>24-25</u>	25-26	<u>19-20</u>	MS-901
MS-483	(20483) Programming in C#	18.500,-	5	12-16	<u>9-13</u>	7-11	<u>11-15</u>	9-13	MS-483
MS-902	Windows Phone 8 Programmering Workshop	11.100,-	3		16-18		<u>27-29</u>		MS-902
MS-904	Windows Phone 8 Programmering af brugergrænseflade	11.100,-	3		2-4		<u>4-6</u>		MS-904
MS-905	Windows Phone 8 Programmering Videregående	11.100,-	3	<u>12-14</u>		7-9		<u>11-13</u>	MS-905
MS-920	Windows Phone 8 Support (inkl. Windows Phone 8)	8.900,-	2		9-10		<u>4-5</u>		MS-920
MS-921	Windows Phone 8 Management	7.400,-	2	<u>29-30</u>		28-29		<u>2-3</u>	MS-921
Apple iOS									
AP-901	iPhone/iPad Programmering Grundkursus (inkl. iPad Mini)	8.900,-	2	<u>5-6</u>	2-3	<u>3-4</u>	4-5	<u>2-3</u>	AP-901
SU-208	Objective C Programmering (inkl. Mac Mini)	22.500,-	5	<u>26-30</u>		28-1		<u>16-20</u>	SU-208
AP-902	iPhone/iPad Programmering Workshop	11.100,-	3		<u>9-11</u>		11-13	<u>9-11</u>	AP-902
AP-904	iPhone/iPad iOS Programmering af brugergrænseflade	11.100,-	3		16-18		<u>25-27</u>		AP-904
AP-905	iPhone/iPad Programmering Videregående (inkl. iPhone 5)	16.300,-	3	<u>12-14</u>		7-9	<u>18-20</u>		AP-905
AP-920	iPhone/iPad iOS Support (inkl. iPad Mini)	8.900,-	2	22-23	<u>17-18</u>	24-25	<u>21-22</u>	12-13	AP-920
AP-921	iPhone/iPad iOS Management (inkl. Mac Mini)	11.400,-	2	27-28		<u>29-30</u>		<u>17-18</u>	AP-921
Android									
LX-901	Android Programmering Grundkursus (inkl. Android Tablet)	8.900,-	2	8-9	<u>5-6</u>	7-8	<u>7-8</u>	5-6	LX-901
SU-210	Java Programmering Grundkursus	18.500,-	5	<u>5-9</u>	30-4				SU-210
LX-902	Android Programmering Workshop	11.100,-	3	<u>12-14</u>		<u>14-16</u>		9-11	LX-902
LX-904	Android Programmering Brugergrænseflade	11.100,-	3	<u>28-30</u>		21-23		<u>11-13</u>	LX-904
LX-905	Android Programmering Videregående	11.100,-	3	19-21		<u>21-23</u>		16-18	LX-905
LX-920	Android Support (inkl. Android Tablet)	8.900,-	2	<u>26-27</u>	16-17	<u>28-29</u>		12-13	LX-920
LX-921	Android Management	7.400,-	2		<u>23-24</u>		25-26		LX-921
Web Apps									
SU-901	Web App Programmering Grundkursus (inkl. Mobile device)	8.900,-	2	<u>12-13</u>	9-10	<u>7-8</u>	11-12	<u>9-10</u>	SU-901
MS-480	(20480) Programming in HTML5 with JavaScript and CSS3	18.500,-	5	<u>5-9</u>	2-6 <u>30-4</u>		4-8	<u>2-6</u>	MS-480
SU-902	Web App Programmering Workshop	11.100,-	3	14-16		<u>9-11</u>		11-13	SU-902
SU-904	Web App Programmering af brugergrænseflader	11.100,-	3		23-25		<u>18-20</u>		SU-904
SU-905	Web App Programmering Videregående	11.100,-	3		<u>16-18</u>		25-27		SU-905
SU-920	Web App Support (inkl. Mobile device)	5.900,-	1			21		<u>16</u>	SU-920
SU-921	Web App Management	4.100,-	1			22		<u>17</u>	SU-921

Datoer er gældende for Karlebogaard ved Hillerød. **FREMHEVEDE DATOER** betyder, at kurset også udbydes fra Kampehøjgaard ved Århus.

Læs mere: superusers.dk/mobile-platforme.htm

Karlebogaard: Karlebovej 91 • 3400 Hillerød & **Kampehøjgaard:** Krajbjergvej 3, Vorre • 8541 Skødstrup
Tlf.: 48 28 07 06 • **Mail:** super@superusers.dk • **Web:** www.superusers.dk • **Alle priser er ekskl. moms**

Vækst i optag på it-uddannelserne i år

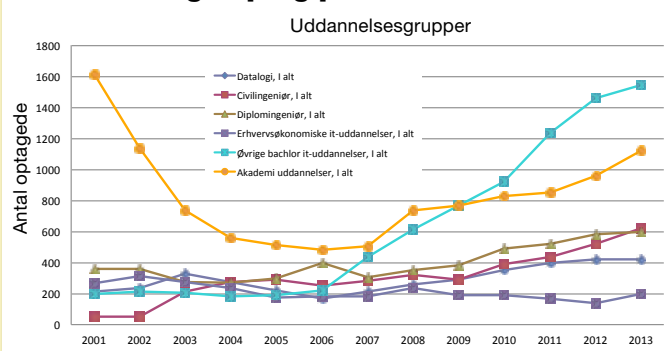
Årets optag på it-uddannelserne er overordnet set steget med 11 procent, fra 4.068 nye studerende i 2012 til 4.499 nye studerende i 2013. Det er især civilingeniør-uddannelserne, der har haft en markant stigning på 20 procent, fra 517 til 618. Dette skal ses i forhold til, at disse uddannelser sidste år havde en tilsvarende stigning på næsten 20 procent. Datalogiuddannelserne har stort set samme optag som sidste år med en marginal ændring fra 419 optagne til 424 optagne. Niels Bertelsen, formand for PROSA – Forbundet af It-professionelle – glæder sig over udviklingen:

– Det er positivt, at de meget "tunge" it-uddannelser som datalogi og civilingeniøruddannelserne er i vækst, da det traditionelt har været dem, der har været størst efterspørgsel efter

på arbejdsmarkedet. Årets optag til it-uddannelserne ser derfor rigtigt fornuftigt ud, og vi glæder os til at byde nye kollegaer i it-branchen velkommen.

kwn

Udvikling i optag på it-uddannelser

Politi tapper dine data

Går turen til Storbritannien, er det værd at vide, at private data på din smartphone kan blive kopieret af grænsepolitiet i lufthavnen. Årligt underkastes 60.000 personer nærmere undersøgelser, som kan medføre rutinemæssig datakopiering.

Kontaktlister, intime fotoarkiver, opkaldslistes, e-mails og sms'er. De fleste mobiltelefoner bugner af private data. Og går turen til Storbritannien, skal man indstille sig på, at de britiske politimyndigheder uden forudgående kendelser har ret til at underkaste disse data en kopiering og nærmere analyse, har The Telegraph netop afsløret.

Den praksis er en konsekvens af den såkaldte Terrorism Act 2000, som giver adgang til at beslaglægge og kopiere den slags data uden forudgående mistanke. Data kan ifølge loven "gemmes så længe, der er behov til det".

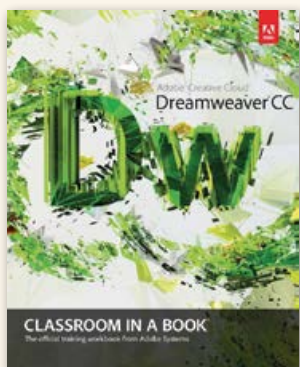
Ifølge The Telegraph bliver op mod 60.000 mennesker årligt tilbageholdt og undersøgt, når de er på ind- eller udrejse i Storbritannien. Hvor ofte, der sker en kopiering af brugerdata på de involveredes mobiltelefoner, er der ifølge The Telegraph ikke konkrete oplysninger tilgængelige om.

Med den samme lovgivning i ryggen kan britisk politi beslaglægge mobiltelefoner på gaden. Her er forudsætningen dog en formodet mistanke om terror eller andre ulovligheder. En egentlig undersøgelse af mobiltelefonen kan kun ske i forbindelse med en anholdelse.

kwn

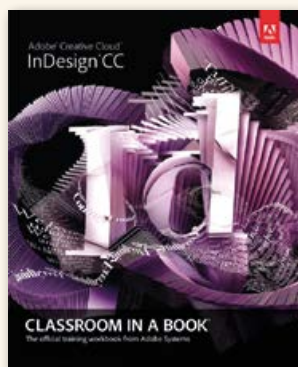
Adobe Creative Cloud is here!

The official training manuals, written by the creative team at Adobe.

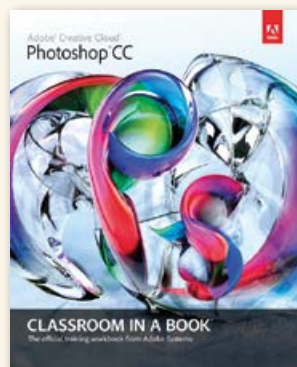
9780321919410 | June 2013

vejl. pris kr. 436,-
introduktionspris kr. 349,-

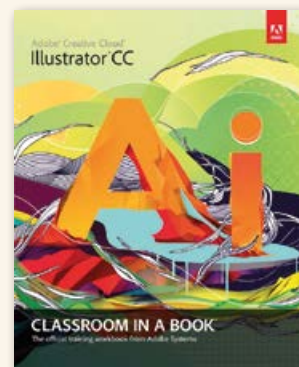
9780321926975 | June 2013

vejl. pris kr. 436,-
introduktionspris kr. 349,-

9780321928078 | June 2013

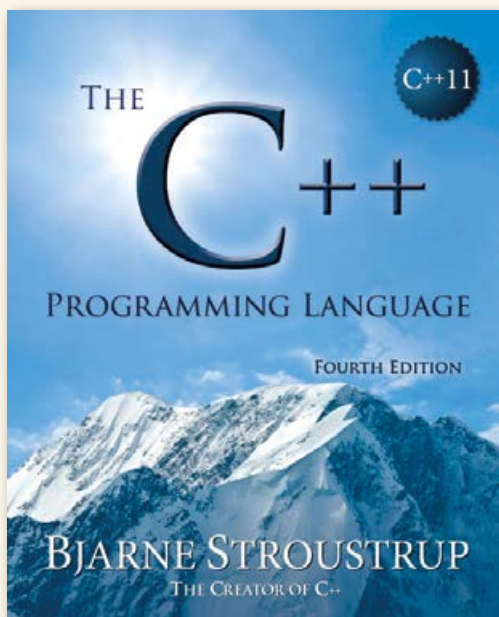
vejl. pris kr. 436,-
introduktionspris kr. 349,-

9780321929495 | June 2013

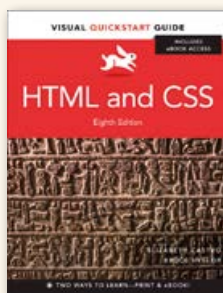
vejl. pris kr. 436,-
introduktionspris kr. 349,-

New editions of Programming classics

9780321958327 | August 2013

vejl. pris kr. 627,- | introduktionspris kr. 602,-

8th edition

August 2013
9780321928832

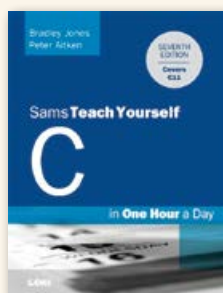
vejl. pris kr. 296,-
intro. pris kr. 237,-

2nd edition

October 2013
9780321942067

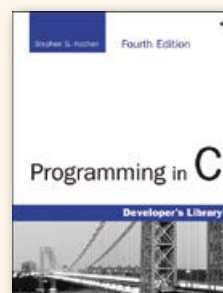
vejl. pris kr. 296,-
intro. pris kr. 237,-

7th edition

October 2013
9780789751997

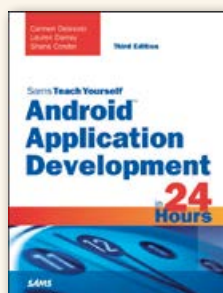
vejl. pris kr. 296,-
intro. pris kr. 237,-

4th edition

October 2013
9780321776419

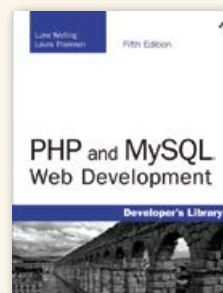
vejl. pris kr. 365,-
intro. pris kr. 292,-

3rd edition

October 2013
9780672334443

vejl. pris kr. 296,-
intro. pris kr. 237,-

5th edition

November 2013
9780321833891

vejl. pris kr. 365,-
intro. pris kr. 292,-

By popular demand!

The 4th edition of the classic and bestselling C++ book, written by the inventor himself - now in hardback!

Paperback ISBN: 9780321563842

Fritidsjob, fredagsbar, fagligt arbejde og fælles krav om kompetent undervisning. Prosabladet har talt med en håndfuld it-studerende, som på hver deres måde bruger studielivet aktivt.

Studenterpolitik

Unikt netværk, nye kompetencer og nyttig ledelseserfaring er bare nogle af sidegevinsterne ved studenterpolitisk arbejde, mener Daniel Neupart Hansen.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]
Foto: Jens Hasse/Chili

– Jeg kan altså godt blive sur over de studerende, der tænker 'hvad rager studenterpolitik mig?'. For det betyder altså noget, at der er nogen, der gør noget, siger 26-årige Daniel Neupart Hansen, som læser informatik på Aalborg Universitet, AAU.

Han er en af hovedkræfterne i ADSL - Aalborg Datalogiske StudenterLaug, der har omkring et år på bagen. Lauget arbejder for bedst mulige vilkår for de studerende på Institut for Datalogi.

– Vi vil gerne være med til at forme instituttet og dermed vores egen faglige profil og identitet, forklarer Daniel Neupart Hansen.

Stort set alle institutter på AAU har et studienævn. De lægger blandt andet de overordnede rammer for undervisningen og fordeling af underviserkræfter. Det er et demokratisk organ, der er sammensat af repræsentanter for undervisere og studerende.

– Hvis man vil ændre noget på Datalogi, så er det studienævnet, man skal satse på, siger Daniel Neupart Hansen.

Og det gør ADSL, der egentlig udspringer af et andet initiativ på instituttet, nemlig F-klubben. F-klubben er en forening, som ønsker at være fri af politik og alene stå for sociale aktiviteter.

– ADSL udspringer direkte af det arbejde, som PROSA har lagt grunden til med sin støttefinansiering. Ved at få støtte til de sociale arrangementer er vi en lang række

personer, som har kunnet samles om at diskutere studenterpolitik, hver eneste gang vi får lidt øl. Nu er vi så nået så langt, at vi skal til at gøre alvor af det. I øjeblikket har vi fire pladser i studienævnet, og vi vil kæmpe for alle pladser til næste valg, siger Daniel Neupart Hansen.

Faglighed i fokus

ADSL arbejder for at fremme de faglige elementer på studiet. Tag nu eksempelvis hele introforløbet, der mildt sagt er en meget social aktivitet.

– Vi presser nu rigtigt hårdt på for, at der fra begyndelsen skabes et fagligt fællesskab. P.t. har vi et forløb, der er præget af arrangementer, som fokuserer meget på øl. Øllerne skal nok være der; dem behøver vi slet ikke hjælpe de nye studerende med at finde. Vi vil gerne lave arrangementer, som giver et stærkt sammenhold og en faglig identitet, siger han.

ADSL's medlemmer af studienævnet har kun oplevet stor velvillighed fra ledelsen, når de har peget på problemer og ikke mindst løsninger.

– Så jeg vil gerne have engageret flere i den politiske del af studenterlivet, siger Daniel Neupart Hansen, der synes, at det er en helt integreret del af det at være studerende, at man går op i, hvordan ens studium er skruet sammen.

– Men desværre er der mange studerende, som ikke reflekterer over tingene, mens de læser. Min påstand er dog, at universitetsforløbet er en dannelsesproces, hvor det er legitimt at spørge sig selv om, hvad man ønsker af sit studium. Det er i mine øjne værd at kæmpe for, siger han.

Uden tv - med netværk

Ifølge Daniel Neupart Hansen er der bestemt også nogle helt personlige gevinster ved at engagere sig i den faglige studenterpolitik.

Johannes Borresen, Martin Madsen, Elias Obeid, Sine Lyhne Viemose og Daniel Neupart Hansen er alle medlemmerne af Aalborg Datalogiske StudenterLaug. De arbejder for bedst mulige vilkår for de studerende for Institut for Datalogi på AAU.

styrker karrieren

– På et tidspunkt træffer man et valg om, hvad der er spændende på ens studie. Og for mig er det det her, der er interessant. Det er det, jeg bruger min tid på, siger han.

Han understreger, at han får gennemført sin undervisning, men tv'et er droppet, da det slugte for mange af døgnet's sparsomme timer. Og arbejdet belønner sig. Han er blandt andet flere gange på dekanens opfordring kommet af sted til konferencer og har et godt forhold til mange af de ansatte.

– Det faglige arbejde giver mig ledelseserfaring. Det er kompetencegivende, og det giver mig utroligt værdifulde kontakter. Min helt personlig gevinst er et flot cv og et unikt netværk, siger han og tilføjer:

– Mange nye studerende tænker måske, at det bare handler om at få gennemført med flotte resultater. Men mit råd er at tænke det omvendt: Pyt med titlen – det afgørende er de kompetencer, du tilegner dig, mens du er på studiet.

Daniel Neupart Hansen, der studerer informatik på Aalborg Universitet, bruger det meste af sin fritid på studenterfaglig arbejde. Det er en helt integreret del af det at være studerende at gå op i, hvordan ens studium er skruet sammen, mener han.

”Vi bestemmer selv”

Af Simon Shine, datalogistuderende og administrator af PROSAs lokalstøtteordning på DIKU

Vi it-studerende har et luksusproblem: Når vi nærmer os studiestart, står en stribe fagforeninger klar med pølsevogne, bogmærker og biografbilletter, og det eneste, man skal gøre, er at blive medlem, hvilket som regel er gratis eller koster meget lidt.

De færreste nystartede har en gennemgribende idé om, hvad fagforeningen skal bruges til, og når man tænker på uddannelsernes frafald, er der også mange, for hvem en fagforening for it-professionelle, akademikere eller ingeniører alligevel ikke bliver relevant.

Når studiet går i gang, og ens eneste sociale omgang er at spise aftensmad med andre på studiet, fordi man arbejder sent, ligger tanker om faglig organisering én langt fra på sinde. Studiet har sit eget blik på faglighed, som bundner mere i undervisning end i praksis og har studienævn, der håndterer sager, som fagforeninger ville tage sig af i erhvervslivet. Problem solved, right?

Fagforeninger er ikke overflødige for it-studerende. Mens studienævnet tager sig af klagesager og studieordninger, værner de ikke om studiemiljøet. Her regerer de sociale foreninger og deres begrænsede økonomiske midler. På DIKU har vi for eksempel foreninger til ølbrygning, brætspil, afholdelse af rusture, revyer, skiture og varetagelse af vores kantine og studentportal.

PROSAs lokalstøtte har blandt andet hjulpet med hardware til hackerkonkurrencer, afholdelse af LAN-parties og optagelse/lagring af revymateriale, Wii-/Xbox-spil til kantinens hygge hjørne, morgenmad til brætspildage, filmudstyr til topDatamat, tilskud til hytteture, ølbryggegrej, fodbolde og spillertrøjer.

De fleste sociale foreninger ville fungere uden støtten, men den er med til at gøre den enkelte forening mere attraktiv og derved lokke flere til at være sociale på studiet. Det styrker både det sociale og det faglige sammenhold, og det giver en følelse af fællesseje.

PROSAs tilbud om lokal økonomisk støtte har en enkelt konkurrent, som sjældent sætter sine ben på DIKU. Københavns Universitet har nemlig også en pulje, man kan

Hvad man kan bruge PROSAs lokalstøtteordning til på studiestederne, giver datalogistuderende Simon Shine her et bud på. Han administrerer ordningen på Datalogisk Institut på Københavns Universitet, DIKU. Foto: Lars Bertelsen

søge til fremme af studiekulturen. Ordningen kræver, at ansøgningen er på mindst 2.000 kroner og lever op til en række retningslinjer for sundhed og mangfoldighed. Der er desuden flere måneders ventetid, hvor ansøgningen først skal vurderes.

Med PROSAs støtteordning erfarer vi derimod en tillid: Først og fremmest må vi helt selv bestemme, hvad pengene skal bruges til, så længe der er enighed blandt alle studerende på studiet.

PROSAs støtteordning giver derfor et incitament til at vedligeholde det organ, som formidler pengene, nemlig vores fagråd. Et udvalg af studerende på de studerendes præmisser kan være vigtig for at indgå i dialog med studiestedet.

På DIKU er vi derfor glade for PROSA og for at være en del af den cyklus, som bevarer vilkårene for it-professionelle på arbejdspladsen såvel som på studiestedet.

Sådan støtter PROSA dit lokale studieliv

Lokalstøtteordningens formål er at styrke det lokale studentearbejde blandt it-studerende og sikre, at faglige og sociale arrangementer på de studerendes initiativ kan gennemføres.

PROSA/STUD, som er en selvstændig afdeling for it-studerende i PROSA, yder derfor et tilskud på 45 kroner pr. medlem pr. halvår til lokale aktiviteter. Pengene gives til dit lokale studenterråd eller lignende ud fra medlemstallet på jeres uddannelsessted. Medlemskab er gratis, så jo flere medlemmer – jo flere kroner!

Hør nærmere om mulighederne hos Carsten Larsen: cla@prosa.dk, eller skriv til stud@prosa.dk

PROSA er kun en opringning væk

Har dit studie lovet mere, end det kan holde, så tøv ikke med at kontakte PROSA. Det har it-studerende fra Københavns Erhvervsakademi, KEA, blandt andre gjort.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]

Varedeklarationen skal være korrekt – også når det gælder it-uddannelser.

– For PROSA er det et princip, at uddannelserne leverer den lovede vare, siger Bjarke Friberg, der er faglig konsulent i PROSA.

Det kom tydeligt frem for et år siden, da en voksende uenighed mellem ledelsen på KEA og de studerende på studieretningen IT-teknolog med netværksspecialisering gik i hårdknude. Striden handlede om den balance, der var mellem de forskellige fag på uddannelsen. De studerende, som begyndte i efteråret 2011, fulgte en netværksspecialisering, men oplevede, at de blev undervist i overordentligt meget programmering, og at undervisningen i eksempelvis teknisk matematik syntes meget lidt studierelevant.

Hårdknude

Undervisningen var ujævn, og flere undervisere virkede ikke helt opdaterede – eksempelvis blev cloud computing fremstillet som en døgnflue og Linux som et marginalt fænomen på serverområdet. Efter at lovede valgfag på både andet og tredje semester blev erstattet af såkaldte specialefag, som ikke kunne fravælges, kørte det hele op i en spids. Parterne selv kunne ikke nå en løsning, og PROSA blev kontaktet.

– Vi følte, vi var kommet på dybt vand. Havde vi allerede spildt et helt studieår med SU? Skulle vi fortsætte med at kæmpe, eller var løbet reelt kørt?, udtalte en af de studerende, mens konflikten stod på.

Det var Bjarke Friberg, der modtog opkaldet fra de frustrerede studerende. Han kunne fortælle dem, at PROSA tidligere havde erfaret, at KEA-ledelsen er til at tale med, og at man har opnået konkrete forbedringer på blandt andet datamatikerstudiet. Handlede det om manglende adgang

til netværksundervisere, kunne PROSA godt finde frem til kvalificerede personer, som KEA kunne hyre ind.

– Men det var tydeligt, at de studerende stod i akut knibe, siger Bjarke Friberg, der fik et møde i stand mellem ledelse og de studerende med ham selv som bisidder. Efter mødet meddelte ledelsen, at der på kort sigt ikke kunne afsættes flere timer til undervisning i netværk. Måske ville der være mulighed for at kigge på specialefagene ud fra de ressourcer, som skolen havde til rådighed. For 13 studerende var det ikke godt nok, og de endte med at forlade KEA og læse videre i Odense.

Præcisering

Ifølge Bjarke Friberg er status her et år efter, at KEA har arbejdet mere med forventningsafstemningen på forhånd og gjort klart for nye studerende, at IT-teknologstudiet både har en teknisk del og en managementdel.

– Der er således ikke afsat flere timer til netværksundervisning, men det er blevet præciseret, at linjen er et managementfag, hvor it møder forretningen. Dermed er det blevet tydeligere for de studerende, hvilken uddannelse de går ind til, så de selv kan vurdere og vælge til eller fra, siger han.

Brug PROSA

Hvis du som studerende føler, at der er noget galt med dit studium, er du altid velkommen til at kontakte stud@prosa.dk.

REAL LIFE-XP

- Vi er jo nørder, der kan lide at rode med it, også i vores fritid, så på en måde er det bare bonus at få penge for det, siger data-logistuderende Vidir Valberg Gudmundsson om det at have et it-relevant studiejob.

er bedre end ECTS

Vidirs råd:

- Gå efter alt studierelevant.
- Tænk strategisk: Hvordan kan det, du laver, gavne din karriere?
- Sig ja til maksimum 15 timer.
- Vær på god fod med din arbejdsgiver, så der er plads til fleksibilitet i forbindelse med blandt andet eksamener.
- Vurder, om du er typen, der kan leve med at skippe kurser nu og da. Arbejder du eksempelvis med drift, skal du have det ok med at droppe en forelæsning med kort varsel, hvis der er en bug, der skal fikses.

Vidir Valberg Gudmundsson skulle ikke tænke længe, da muligheden for at arbejde med Django næsten hver dag bød sig.

Af Stine Nysten

[sny@prosa.dk]

Foto: Lars Bertelsen

Egentlig var Vidir Valberg Gudmundsson overbevist om, at hans lille konsulentvirksomhed udi hjemmesider skulle være det, hans tid skulle bruges på, når han ikke lige var i kast med studierne på Datalogisk Institut på Københavns Universitet, DIKU.

– Det var fedt at være sin egen herre, og jeg havde faktisk ingen overvejelser om at få et fast studiejob, siger den 24-årige datalogistuderende.

Men de opgaver, han fik ind i butikken, havde det med at vokse i omfang og tage mere tid end planlagt.

– Jeg nåede efterhånden til den konklusion, at jeg hellere ville satse på en fast timeløn og dermed også have bedre mulighed for at tilrettelægge min tid, siger han.

Derfor slog han op i Jobindex og indtastede ordet Django – hans store passion – i søgefeltet over ledige stillinger. Ét job dukkede op: Delebilsordningen LetsGo skulle have udviklet et bedre bestillingssystem – i Django – og i sommeren 2012 begyndte Vidir Valberg Gudmundsson i jobbet. Hans oplevelse er, at de fleste på DIKU har studierelevante job ved siden af.

– Folk ved godt, at det giver pote. Og så er vi jo nørdet, der kan lide at rode med it, også i vores fritid, så på en måde er det bare bonus at få penge for det, siger han.

Men at have fingrene i et attraktivt studiejob har også en pris. – Det har helt sikkert haft indflydelse på mit studie. Jeg har været nødt til at prioritere, for der sker rigtigt meget i LetsGo. For eksempel har jeg måttet droppe et vigtigt kursus om 'Algoritmer og datastrukturer', men jeg har en vigtig funktion i LetsGo med indflydelse og ansvar, og det giver mindst lige så meget som det, jeg lærer på studiet, siger han.

Og jobbet tager tid – op til 20 timer om ugen. Derfor har Vidir Valberg Gudmundsson også været nødt til at melde SU fra, fordi han tjener for meget.

– Hvis man er så heldig at få et spændende og ikke mindst relevant studiejob, føler jeg, at det er mere o.k., at det tager tid fra studiet, end hvis man dropper kurser for at sidde bag kassen i Netto, siger han.

Men selv hvis du har haft det mest fantastiske studiejob, vil langt de fleste arbejdsgivere stadig gerne se et overbevisende eksamensbevis.

– Hvis man går efter rene 12-taller i alle fag, skal man måske overveje, om der er plads til et berigende job, der tager tid fra studierne. Men det gør jeg ikke. Erfaringen tæller mere for mig. Real life-XP er altså bedre end ECTS, siger Vidir Valberg Gudmundsson.

Fagligt engageret

Udover arbejdet i LetsGo og datalogi-studierne er Vidir Valberg Gudmundsson også engageret i PROSAs faglige arbejde. Han har blandt andet været aktiv i kampen for et frit internet, arrangeret kurser for unge om at kende sin ret, og han bidrager til mange aktivistiske indslag i PROSAs arbejde. Han sidder i Hovedbestyrelsen som repræsentant for PROSA/STUD og er også med i PROSAs ungdomsudvalg U35.

Frivilligt it-studiejob er bedre end lønnet bartendertjans

Helt målrettet er Peter Hofmann Rytter gået efter at ruste sig bedst muligt til kampen om de gode job. Derfor står han over for sin anden udveksling – denne gang til Columbia University i New York.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

Strategien er lagt. Studietiden skal bruges aktivt til at få så meget relevant på cv'et som muligt, inden eksamensbeviset bliver overrakt.

– Jeg har lige fra begyndelsen af studiet tænkt meget over, hvordan jeg får skabt mig en profil, siger 26-årige Peter Hofmann Rytter, der studerer cand.merc.it på CBS.

Derfor er tiden indtil videre blevet brugt på både udveksling og it-faglige studiejob.

– Jeg er helt sikkert en af dem, der gør meget ud af det her. For jeg er overbevist om, at det er det, der skal til, hvis jeg vil have et godt job, når studiet er slut, siger han.

Start som frivillig

Hans oplevelse er, at der på CBS helt klart er en stemning af, at man skal have et relevant studiejob.

– Ellers er man doomed. Det betyder simpelthen alt, siger han.

Selv arbejdede han det første år af sit studie som frivillig i FødevareBanken, hvor han styrede al it-drift. Fordi det var frivilligt, var det ikke så svært at få til at spille sammen med det nye studie. Frivilligt arbejde er i hans øjne en god måde at komme i gang med et relevant arbejde ved siden af studiet.

– Jeg kunne magte jobbet samtidig med et nyt studie, for jeg var ikke forpligtet på samme måde, som hvis jeg havde fået penge for det, siger han og peger på, at der er mange foreninger og organisationer, der kunne have gavn af en hjælpende it-hånd.

Han er overbevist om, at et frivilligt it-job er bedre for cv'et end et lønnet bartenderjob.

– Personligt vil jeg hellere tage et studielån og lave frivilligt it-arbejde end bruge tid på et betalt job, der ikke har med it at gøre, siger han.

En dag så han et internt opslag på CBS, der passede specifikt på hans profil, og i dag arbejder han i DIT LAB og er

også blevet øvelseslærer - altså en af dem, der skal stå for den praktiske del, når de studerende eksempelvis skal lære at programmere. Han medgiver da også, at der er øvelser i mange fag, så studerende kan få noget hands on-erfaring. Men det er bare ikke det samme som at få praktikken ind gennem et relevant studiejob, understreger han.

Peter Hofmann Rytter beskriver sig selv som rimeligt målrettet under bachelordelen af sin uddannelse, og trods studiejob kom han da også igennem på normeret tid.

– Jeg har været lidt mere loose på kandidatdelen og kommer til at udskyde afslutningen med et halvt år, siger han.

Men det er der naturligvis en god forklaring på, og den har også med optimering af cv'et at gøre. Peter Hofmann Rytter skal nemlig på udveksling til New York. Faktisk har han allerede været udvekslet én gang i forbindelse med sin bachelorgrad.

– International erfaring på cv'et er ikke ringe, især ikke hvis du rammer et universitet med den rette profil eller kommer ind et anerkendt sted, vurderer han.

Mange muligheder

Da Peter Hofmann Rytter begyndte på sit studie, dukkede han op til PROSA-kurset "Kom i gang med it-karrieren".

– Selvom det mest henvender sig til studerende, der er lige ved at blive færdige med studiet, fik jeg en rigtig god idé om, hvad der efterspørges hos dimittender, og det har jeg brugt til at forsøge at tilrettelægge min studietid efter, siger han.

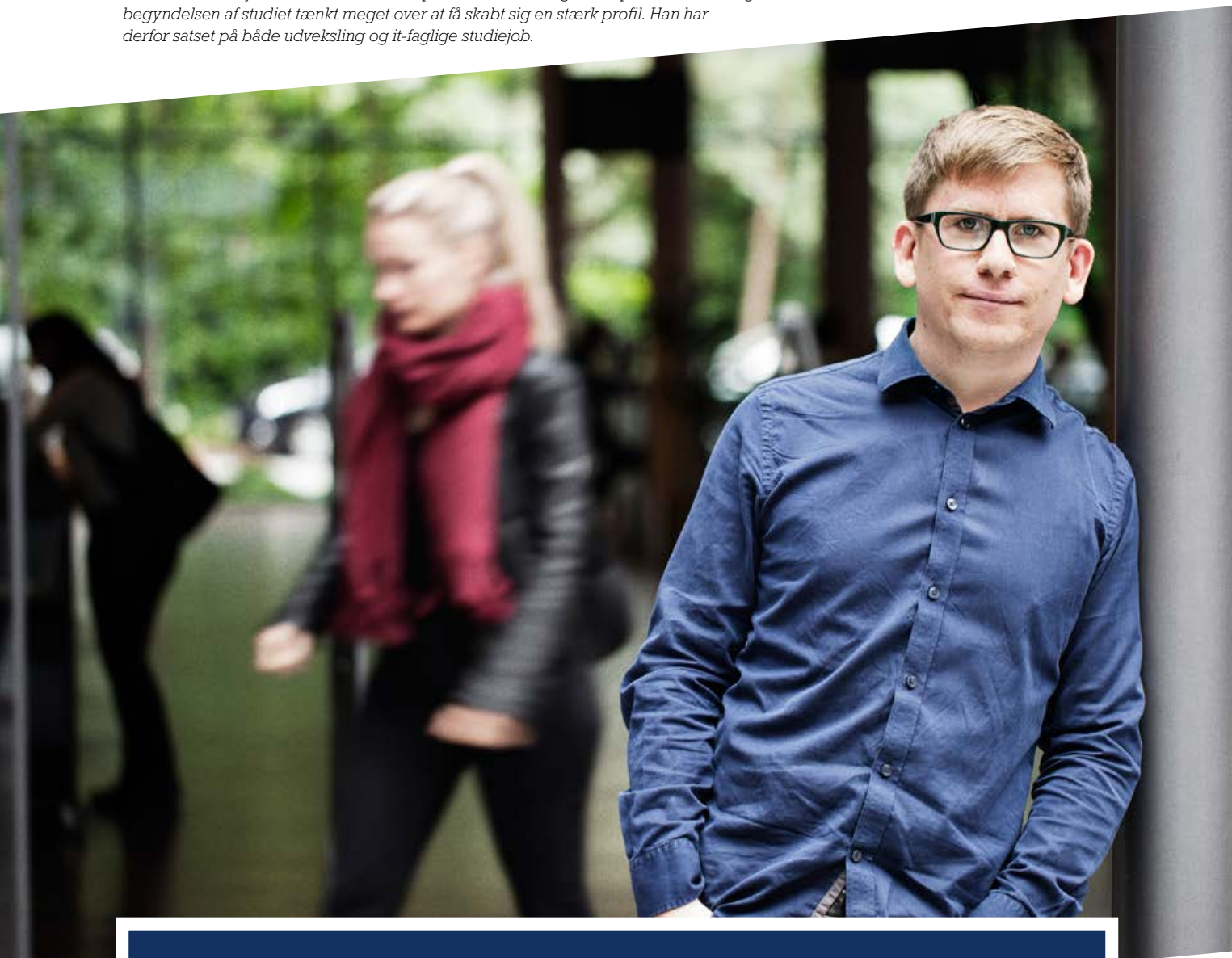
Synes man det med et job er lidt uoverskueligt, foreslår Peter Hofmann Rytter, at man engagerer sig i studiemiljøet og organisationslivet som for eksempel i studienævn eller i et af de mange andre fora, der findes på studiestederne.

– Prøv at tænke over, hvordan du kan få skabt dig en profil. Som førsteårsstuderende har man selvfølgelig ikke så meget at byde på, men prøv at greje det, så du får lidt erfaring og langsomt bygger op, siger han og slår fast:

– Det vigtigste er, at der er en rød tråd i det, du gør.

Peter Hofmann Rytter, der studerer Entrepreneur & IT Management på CBS, har fra lige begyndelsen af studiet tænkt meget over at få skabt sig en stærk profil. Han har derfor satset på både udveksling og it-faglige studiejob.

Få inspiration

Ikke alle kan fra begyndelsen være lige så skarpe på deres profil, som Peter Hofmann Rytter er. Så er du netop startet på dit studie og måske ikke helt så afklaret som ham, kan du hente inspiration i workshoppen "Brug studiejobbet strategisk", som PROSA udbyder den 6. november. Som foredragsholderen Lotte Colberg skriver i sit oplæg: "Jo før du begynder at arbejde proaktivt med din karriere, jo lettere bliver det at finde drømmejobbet, når du er færdig med studiet".

Du er også velkommen til at hente inspiration ved PROSAs mange andre arrangementer, der både handler om faglighed, arbejdsliv og mange andre ting.

Det er gratis at være STUD-medlem, men har du et it-relevant studiejob, kan du vælge at gøre brug af PROSAs tillægstilbud for studerende. Med det kan du blandt andet få faglig hjælp til lønforhandling, tjekket din ansættelseskontrakt og coaching af vores karrierekonsulenter. PROSA kan føre sag for dig i en konflikt med din arbejdsgiver, hvis du får brug for det - eksempelvis ved en uretmæssig fyring. Se mere på <http://bit.ly/leg7U7j> *sny*

Google Glass gør alle til

BIG BROTHER

Kun omkring 2.000 særligt udvalgte har fået fingrene i de nye intelligente briller fra Google, og alligevel raser debatten allerede om den nye teknologi. Kritikere mener, at brillerne invaderer privatsfæren, men Google afviser beskyldningerne

Af Assia Awad
[prosabladet@prosa.dk]

Folk stod i kø for at være de første, der fik lov til at købe Googles nye højteknologiske briller, Google Glass, og Time Magazine kårede dem til en af 2012's bedste opfindelser. Men Googles nye briller er ikke kun intelligente, de er også kontroversielle. Brillerne, der består af et brillestel uden glas, er udstyret med kamera, display, touchpad, højttaler, mikrofon samt Wifi og Bluetooth.

Det er utroligt nemt at fotografere og optage video med Google Glass; man skal blot trykke på brillestangen eller give en kort mundtlig ordre. Man kan også gå på nettet og søge efter information. Resultaterne kan ses på en lille skærm over højre øje. I modsætning til mobiltelefoner og videokameraer er Google Glass' lagringsmuligheder begrænsede, så data bliver uploadet til en cloud-server i realtid.

Indtil videre har kun omkring 2.000 personer fået lov til at betale 1.500 dollars for brillerne, men selvom brugerne indtil videre er få, har Googles nye gadget allerede affødt masser af reaktioner. Mange er bekymrede for, hvad den nye teknologi vil betyde for det enkelte individs privatliv. Blandt dem er otte amerikanske kongresmedlemmer, der har sendt et åbent brev til Google, hvor de blandt andet spørger, hvordan Google vil beskytte ikke-brugeres ret

til privatliv, hvad Google har tænkt sig at bruge den information til, som brille-brugerne uploader, og om firmaet vil tillade implementering af ansigtsgenkendelse i brillen.

Privatlivsbekymringer

Selvom teknologien er ny, er de overvejelser, der bliver gjort i forbindelse med Google Glass, i virkeligheden ikke anderledes end dem, der bliver gjort i forbindelse med alle mulige andre overvågningsteknologier, siger Peter Lauritsen, som er lektor ved Informations- og Medievidenskab på Aarhus Universitet og leder af Forum for Overvågningsstudier samme sted.

– Det er spørgsmålene om, hvem bliver overvåget, hvornår bliver man overvåget, og hvad sker der med de informationer, som bliver opsamlet? Lige nu er det uklart, men det, jeg synes, er interessant, er, at det er en overvågningsteknologi, som vi bærer på os hele tiden. Det forstærker nogle nye dimensioner, fordi det gør overvågningen allestedsnærværende. Overvågning forstår man tit som noget, staten eller de store virksomheder udfører, men nu begynder vi i stigende grad at kunne overvåge hinanden, forklarer han.

Måske er det tanken om, at alle nu kan lege orwellsk Big Brother, der får bølgerne til at gå højt i diverse online-fora, hvor man sågar finder trusler om korporlig afstraffelse af taktløse brillebærere, der har fået det lidet flatterende

"Overvågning forstår man tit som noget, staten eller de store virksomheder udfører, men nu begynder vi i stigende grad at kunne overvåge hinanden"

Peter Lauritsen, leder af Forum for Overvågningsstudier, Aarhus Universitet.

Originalabbildung
erschiene in c't magazin für
computertechnik, www.ct.de

tilnavn "glassholes". På baren The 5 Point Cafe i Seattle er begejstringen for Google Glass også til at overse. Ejeren har simpelthen forment brillebærerne adgang, da han mener, at gæsterne har krav på anonymitet, og flere restauranter og barer har siden fulgt hans eksempel. Googles briller markerer starten på overvågningssamfundet, lyder kritikken fra flere sider.

Det, mener Peter Lauritsen, ikke er korrekt.

– Der er allerede så meget overvågning, at det ikke giver mening at sige, at vi ikke skulle leve i et overvågnings-samfund. Ordet overvågningssamfund tænder et meget negativt billede i hovedet på folk. De forestiller sig, at der er en eller anden Big Brother, som holder øje med os. Det tror jeg ikke på. Overvågning kan have nogle negative konsekvenser, hvis informationer bliver misbrugt, det er der ikke tvivl om, men det kan også have en række positive konsekvenser. Overvågning gør, at vi kan drage omsorg for hinanden og holde øje med børnene og de ældre på nye måder.

Cloud skaber bekymring

Ikke alle er dog lige så fortrøstningsfulde som Peter Lauritsen. Tre anonyme modstandere af Google Glass har således startet kampagnen "Stop the Cyborgs". Formålet er at gøre folk opmærksomme på de problemer, der kan opstå i kølvandet på den teknologi, som Google Glass og lignende systemer repræsenterer. Via krypteret e-mail lykkes det at få kontakt til en af kampagnens bagmænd, Jack, der ikke vil

opgive sit efternavn. Han forklarer, at han selv har arbejdet på et "augmented reality"-system (AR), men at han mener, der er en verden til forskel på et isoleret system, som er kontrolleret af brugeren, og så et netværkssystem, der opbevarer data i en cloud, ejet af en virksomhed

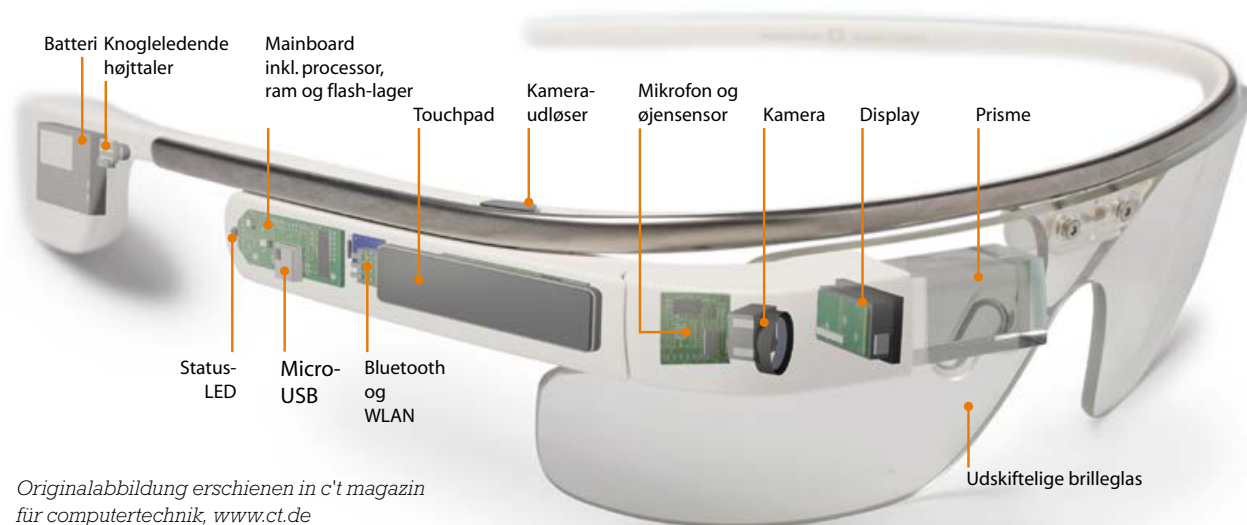
– Hvis millioner af mennesker bruger kameraer, mikrofoner og lignende og opbevarer alle data på samme sted, giver det en gigantisk magt til de organisationer, der indsamler informationen, lyder hans vurdering.

Peter Lauritsen mener, at teknologien vil generere så meget information, at den måde, man vil tilgå data på, er overordnet og analytisk. Der vil blive lavet profiler til databaser, som gør, at man vil kunne lave meget mere målrettet markedsføring og mere personlige services.

– Men der er selvfølgelig risici. Man vil have nogle enkeltpersoner, der en gang imellem vil opleve, at deres grænser bliver overskredet, og deres data bliver brugt til noget, de ikke skal bruges til, men det er ikke det, det går ud på, forklarer han.

Google har været meget tilbageholdende med information om, hvad man på længere sigt kan forvente sig af Google Glass. Den begrænsede information har uden tvivl medvirket til den megen rygtedannelse. Et af de mest vedholdende forlydender er, at Google vil implementere en ansigtsgenkendelses-app i brillerne. Virksomheden sidder allerede inde med teknologien, da den i 2011 købte Pittsburgh Pattern Recognition, som arbejder med ansigtsgenkendelse. Google har dog flere gange udtalt, at man ikke vil bruge teknologien, før man er i stand til at indarbejde en effektiv beskyttelse af privatlivets fred. >>

Originalabbildung erschienen in c't magazin für computertechnik, www.ct.de

Netop den potentielle implementering af ansigtsgenkendelsesteknologi er den anonyme Jacks største bekymring.

– Googles udtalelser indikerer, at virksomheden har en klar intention om at indføre teknologien i fremtiden. Det vil betyde, at fremmede på gaden eller politiet ved demonstrationer vil kunne identificere dig blot ved at kigge på dig. Folk med en plettet straffeattest eller en penibel online-profil kan dermed risikere at blive socialt udstødte, mens andre kan opleve diskrimination og mobning. Det vil teknisk være muligt at betale for en service, hvor man kan få svar på, hvilke lokationer en bestemt person har besøgt den seneste måned. Hvis folk hele tiden bærer overvågningsudstyr, og data er søgbart, vil det også være umuligt at adskille dit professionelle og private liv. Du kan ikke være politisk aktiv, uden at din politiske tilknytning er kendt af alle, du interagerer med. Det bliver umuligt at holde dine bekendtskaber private og at tale eller opføre dig frit uden at overveje, hvordan dine handlinger vil blive opfattet i alle fremtidige kontekster, mener han.

Googles tillidsbrist

Det hjælper selvfølgelig heller ikke på tilliden, at Googles troværdighed på det seneste har fået et par gevaldige hak i tuden. I marts måned indvilgede Google i at betale syv millioner dollars i et forlig til 38 amerikanske stater, efter at det var kommet frem, at Googles Street View-biler havde indsamlet data om uvidende borgeres Wifi-netværk. I juni afslørede en ansat i The National Security Agency, Edward Snowden, at organisationen igennem overvågningsprogrammet PRISM havde direkte adgang til blandt andet Googles informationer, herunder indhold af e-mails, søgehistorik etc.

Steve Lee, der er product director for Google Glass, forsøgte at svare på en del af kritikken under Googles I/O-konference i maj. Her forklarede han, at man har konstrueret brillerne på en måde, så andre let kan registrere, hvornår man tager et billede eller optager video, fordi aktivering

kræver, at man enten trykker på siden af brillen eller bruger en verbal kommando. Han pointerede også, at når man bruger brillerne, lyser displayet op, så andre kan se, at brillerne er i brug, samt at Google ikke tillader apps, der ikke lyser skærmen op, når man bruger dem.

Den megen virak om Googles briller minder en del om den ballade, som Kodak-kameraet forårsagede, da det kom på markedet i 1888. Mange blev rasende over at blive foreviget uden samtykke. En avisartikel beretter, hvordan en kvinde ødelagde en pågående fotografers kamera med en kniv, og avisen The Times skrev om "modstanden mod den promiskuøse brug af fotograferende maskiner." I dag er der ikke nogle, der løfter et øjenbryn, hvis man hiver et kamera frem, så er grænserne for overvågning i virkeligheden ikke en meget elastiskagtig virkelighed med grænser, der hele tiden ændrer sig?

– I rigtigt mange lande er der en stor overvågningsoptimisme specielt i forbindelse med kriminalitetsbekæmpelse. Det, jeg tror, er relativt nyt, er, at vi har fået en omgang med de her teknologier, der gør, at vi ikke er så skræmte, som vi var engang. Rigtigt mange kan ikke lige se problemet, for Big Brother tæller ikke så meget, som han gjorde engang, lyder Peter Lauritsens vurdering.

Ikke kun briller

Google Glass, der ventes på markedet i 2014, er ikke den eneste iførbare teknologi, som er på vej. Det lille kamera Memoto, der kan sættes fast på skjorten, tager automatisk to fotos i minuttet, som man efterfølgende kan uploade til en online-service. Apple har planer om at sende iWatch - et armbåndsur, der forventes at have nogle af de samme funktioner som iPad og iPhone - på markedet. Google-ejede Motorola arbejder på en elektronisk tatovering, der kan fungere som password, samt en pille, som når den kommer i kontakt med mavesyre, producerer et 18-bit-signal, der gør hele kroppen til et password.

Computere er computere, og mennesker er mennesker

Debatindlæg af Steffen Stripp
[steffen.stripp@ddf.dk]

Prosabladet havde i nummer 4/2013 et tema om kunstig intelligens og intelligente maskiner. Temaet blev fulgt op i nummer 6/7/2013 af artiklen "Nu bygger forskerne en hjerne".

It-professionelle bør afvise at tale om intelligens i sammenhæng med it-teknologi. It-professionelle har et ansvar over for offentligheden, som blandt andet indebærer, at de skal være reelle og undgå enhver form for vildledende beskrivelse af it-systemer i offentlige udtalelser; se "Kodeks for it-professionelle: Etik og professionel adfærd", som PROSA har publiceret.

Intelligens er ikke et veldefineret begreb. I Den Store Danske Encyklopædi har intelligens denne overordnede beskrivelse: "Udtryk for potentialet for eller kompetencen til for eksempel problemløsning, tænkning og det at tilegne sig ny viden". Den menneskelige hjerne kan defineres ved evnen til at reagere, til at vælge og til at tage ansvar – hvilket samtidig beskriver den evolutionære udvikling af hjernen.

Psyken udfolder sig i et menneske og er en del af en helhed, som involverer hjernen, kroppen, samfundet, tingene og kulturen. Hele ideen om kunstig menneskelig intelligens eller en kunstig hjerne baserer sig på det, filosofien kalder en reduktionisme. Kun ved at basere sig på et overforenklet reduceret billede af menneskelig intelligens kan der tales om kunstig intelligens. Det er min opfattelse, at egentlig menneskelig intelligens - eller hjerne - ikke kan skabes kunstigt. Det kan der sikkert være uenighed om, men ...???!!

Man kan få it-understøttede maskiner til at udføre bestemte afgrænsede handlinger, som ligner handlinger, der udføres af mennesker. Det kan kræve, at der træffes valg på baggrund af input inden for et afgrænset domæne. Men det betyder ikke, at maskinen handler intelligent – og slet ikke, at den har intelligens i almindelighed.

Snakken om intelligente maskiner er meningsløs; man bør snarere tale om it-understøttede maskiner. Med den hastigt stigende udbredelse af it-understøttede maskiner, som også under betegnelsen velfærdsteknologi vil blive brugt på mere private områder, er denne præcisering vigtig. Den åbner for en mere realistisk dialog om anvendelsen af it-understøttede maskiner, og ikke mindst fastholder den, at ansvaret for maskinens handlinger placeres hos et menneske.

Droner flyver ikke frit omkring efter egne vilje, men er styret af mennesker, som har ansvaret for dronens aktiviteter. For velfærdsteknologi må det gælde, at den konstrueres, så brugeren har den fulde kontrol.

Lad os i vores udmeldinger fastholde, at computere er computere, og mennesker er mennesker. Computere kan hjælpe mennesker, og mennesker skal stå ved ansvaret for styringen af computere.

Steffen Stripp er medlem af PROSAs It- og Samfundsudvalg (ITS). Steffen er projektleder (IPMA; PRINCE2) og arbejder hos Dansk Metal.

Pas på babytigrene

Nutidens USA er regeret af storkapitalens politiske stråmænd. Det er et demokratisk problem, som også truer de frihedsgrader og den privatlivsbeskyttelse, som har eksisteret på internettet. Det mener den amerikanske juraprofessor Lawrence Lessig.

Af Kurt Westh Nielsen
[kwn@prosa.dk]

Det er i slutningen af maj, og den amerikanske juraprofessor og aktivist Lawrence Lessig er i Sverige for at modtage en æresdoktorpris på Lunds Universitet. Lessig har i en årrække dedikeret sig selv til at undersøge, hvor gennemsyret det politiske system i USA er af den korrupsion, som udspringer af store virksomheders bevidste bearbejdning og prægning af politikere og beslutningstagere. Undervejs svinger hans gæsteforelæsning også over på internetregulering, netneutralitet og indgreb i privatlivets fred.

Internettet er skabt til deling

Selvom Lawrence Lessig ser mange tegn på, at internettet opsplittes, og store indholdsproducenter forsøger at monopolisere indhold, mener han, at internettet uvægerligt fortsat vil basere sig på deling:

- Der vil altid foregå informationsdeling på et internet, som er skabt til at dele, siger han og spår også, at fremtiden kommer til at rumme offentliggørelser af store mængder data, sådan som det er set med WikiLeaks, som i flere omgange har offentliggjort mange og ofte hemmeligstemplede dokumenter. Vi kommer til at leve med, at data dumpes i store kvanta på nettet.

Pas på babytigre

Lawrence Lessig tegner et dystopiske billede af et USA, hvor politikerne er reduceret til at danse efter store virksomheders pibe, og det kun er i delstaterne, at der stadig eksisterer en slags folkeligt baseret repræsentativt demokrati. Lawrence Lessig afslutter sin forelæsning med en historie, der handler om, hvordan man bør se på de unge it-virksomheder, som i løbet af kort tid har vokset sig store og indflydelsesrige på internettet.

- Der er masser af historier om børn, der leger med babytigre, som pludselig viser kløer. Det er jo idiotisk. Tigre er af natur aggressive. Du er er tåbelig, hvis du lader dine børn lege med en tiger. Det er min metafor for Google, forklarer Lessig og fortsætter:

- Google er en ung tiger, men dog stadig en tiger. Facebook, Twitter ... de er allesammen virksomheder, som er ved at vokse sig store. De er allesammen profitorienterede entiteter.

Børsnoterede selskaber har pligt til at maksimere værdien. Det vidste Googles stiftere lige fra starten.

- De prøvede at indlejre normer, der skulle styre Google væk fra udelukkende at fokusere på at maksimere værdien for aktionærer og tænke mere på, hvad der er godt for internettet, siger Lawrence Lessig og sammenligner det med at lære en tiger at opføre sig godt over for børn. Så er der måske færre børn, der bliver lemlæstet af tigreren, men der er ikke tale om at ændre tigreren natur.

- Vi må indse, i det mindste hvad USA angår, at der aldrig sker noget nyt, medmindre en virksomhed i milliardklassen støtter det. Hvis Google ikke havde støttet initiativer som netneutralitet, havde politikerne i Washington aldrig lyttet. Så vi skal drage nytte af, at virksomheder kan hjælpe. Vi må blot ikke lade os forvirre af tigreren momentane anfald af nuttethed og tro, at der er tale om en langvarig forpligtelse til værdier, som er identiske med de mål, vi har sat os om internetfrihed, siger Lawrence Lessig.

Om Lawrence Lessig

Den 52-årige Lawrence Lessig er en politisk aktivist og amerikansk akademiker, som har markeret sig som en af stifterne af Creative Commons, der er et opgør med copyright i traditionel forstand. Han er tidligere bestyrelsesmedlem i Free Software Foundation, tidligere professor fra Stanford Law School og arbejder som leder af Edmond J. Safra Center for Ethics på Harvard University. (Kilde: Wikipedia).

”Jeg tror ikke, der sker noget med patentlovgivningen i USA, før vi skaffer os af med den underliggende korrupsion. Men der er masser at gøre i Europa for at motivere græsrodderne. Free software-community'et spiller en vigtig rolle for den kamp mod softwarepatenter, der fortsætter”

Photo by Joi Ito from Inbamura, Japan (Lawrence Lessig) [CC-BY-2.0] (<http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/>), via Wikimedia Commons

Det destruktive patentspil

Selvom Lawrence Lessig understreger, at han ikke har fulgt med i den aktuelle debat om EU's foreslåede ændringer i patentlovgivningen, endsiges udsigten til en dansk folkeafstemning, er han klar i mælet om sin generelle holdning til patenter: Det er en dårlig ide.

– Fra starten har der eksisteret en velbegrundet skepsis over for softwarepatenter i forhold til innovation, siger Lawrence Lessig. Han mener, at softwarepatenter koncentrerer magten hos store virksomheder, og det gør det vanskeligere for mindre innovatører at innovere.

– Europa fortsætter med den samme relativt korrupte model, som skubbes frem som den dominerende model for patentering af software i USA. Og det er ulykkeligt, fordi Europa var stedet for den første modstand mod softwarepatenter, siger han til Prosabladets udsendte.

Lawrence Lessig fremhæver, at EU-systemet historisk har et ansvar for at have fremmet patenterbarheden af software.

– Det er tidligere sket, at patentmodstanderne har sejret lokalt, men har tabt kampene, når de nåede til EU-niveau. Mange modstandere er blevet trætte af at tabe og er gået videre, mens tilhængerne har holdt fast. Det ser ud til, at det er det, der sker nu, konstaterer Lessig.

Men er modstanden mod softwarepatenter trods alt ikke et af de områder, hvor resten af verden ikke blot indordner sig under amerikanske regler?

– Jo, for den juridiske diversitet her er mere solidt beskyttet end så mange andre områder. Strukturerne i Europa er ikke så

monolitiske. Men patenter er et af de områder, hvor lovgivningen er så idiotisk og destruktiv for netop den slags innovation, som vi burde beskytte, siger Lawrence Lessig.

Visionen med internettet var ifølge juraprofessoren oprindeligt, at gøre det muligt for alverdens programmører at bidrage til en meget vigtig økonomi. I dag er domineret en anden realitet.

– Nu skal du som udvikler være støttet og udvalgt af en virksomhed, der er stor nok til at ansætte de 500 patentadvokater, som blander sig i, hvad du forsøger at udvikle, siger Lawrence Lessig.

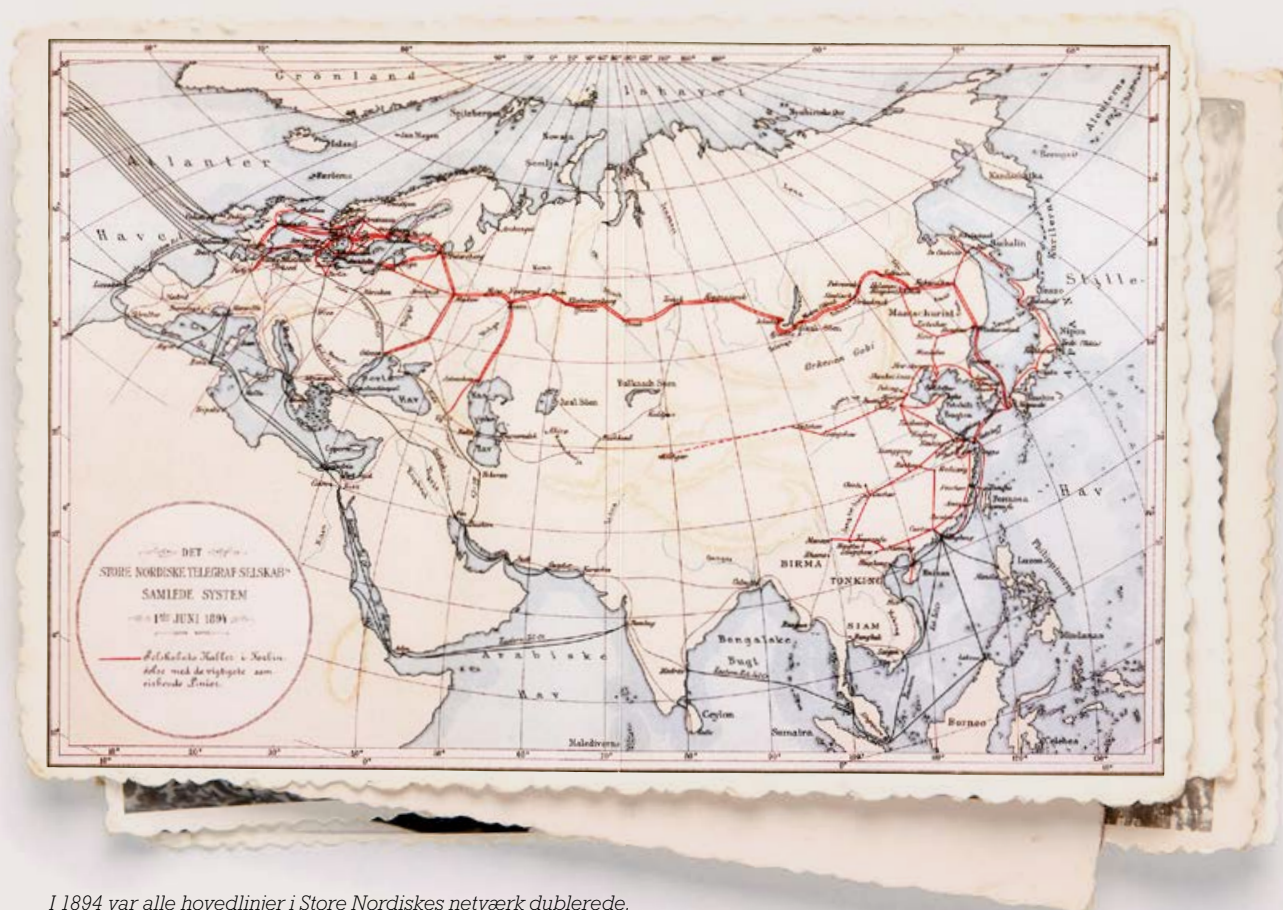
Han fremhæver, at advokaterne er nødvendige for at gennemskue alle de faldgruber, som den dårligt specificerede patentlovgivning rummer.

– Konsekvensen er statsligt støttede it-monopoler. Men ingen i it-branchen er af den opfattelse, at lovgivningen giver mening eller fungerer som incitament til at gavne den rette innovation. Det hele er en slags destruktivt spil, siger Lawrence Lessig.

Han mener, at softwarepatenter er blevet en ressource, som virksomheder anvender i en indbyrdes kamp, der ikke handler om at skabe innovation. Det er kernen i problemet, og her kan Europa ifølge Lawrence Lessig spille en rolle.

– Jeg tror ikke, der sker noget med patentlovgivningen i USA, før vi skaffer os af med den underliggende korrupsion. Men der er masser at gøre i Europa for at motivere græsrodderne. Free software-community'et er enormt vigtigt for den kamp mod softwarepatenter, der fortsætter, siger Lawrence Lessig.

Da Danmark var inter

I 1894 var alle hovedlinjer i Store Nordiskes netværk dublerede. 12 år senere nåede selskabets kabler også fra Skotland via Færøerne til Island. Kort: GN Store Nord A/S

For 100 år siden forbandt telegraflinjer alle kontinenter bortset fra Antarktis. Danmark var knudepunkt i forbindelsen til Rusland og Fjernøsten i denne forgænger for vor tids internet.

Af Torben B. Sørensen
[prosabladet@prosa.dk]

Danmark som et centralt knudepunkt i internettet? Nej, den rolle spiller vores lille land ikke i dag. Men det gjorde vi i telegrafens tid. I denne forgænger til internettet var Danmark en uomgængelig mellemstation på vejen fra Europa til Rusland, Kina og Japan.

Årsagen skal findes hos den driftige erhvervsmand C.F. Tietgen. Efter opfindelsen i 1830'erne udviklede telegrafien

sig i både Europa og Amerika. Tietgen så mulighederne i teknologien, der som den første fjernede bindingen mellem kommunikation og transportmidler.

Hidtil kunne et budskab kun nå frem så hurtigt, som en hest kunne rende, eller et skib kunne sejle. Med telegrafer blev meddelelser sendt gennem jerntråde trukket over kilometerlange strækninger. Indholdet var begrænset til

nettets adgang til Asien

tal og bogstaver, men det var stadig et kæmpe spring i forhold til den tid, hvor breve var den eneste mulighed for kommunikation over længere afstande.

Opgave for zaren

C.F. Tietgen stiftede i slutningen af 1860'erne flere telegraf-selskaber, der blandt andet lagde et søkabel fra Sjælland over Bornholm til Rusland. Den afgørende opgave kom i 1869, hvor den russiske zar gav ham koncession på at forbinde Rusland med Japan og Kina. Det skete via søkabler ned langs Ruslands Stillehavskyst. Til opgaven fusionerede han sine selskaber under navnet Det Store Nordiske Telegraf-Selskab.

Siden fulgte koncessionen på at drive den transsibiriske telegrafforbindelse. Dermed sad Store Nordiske på strækningen fra København over Skt. Petersborg og videre hele vejen ud til Fjernøsten.

Andre telegrafselskaber sørgede for forbindelser til resten af verden. Et verdenskort fra 1891 viser, at datidens internet omfattede USA's vestkyst, en forbindelse tværs over USA til østkysten og videre under Atlanten til Irland, Storbritannien og resten af Europa.

Søkabler langs Sydamerikas kyst nåede ned til Buenos Aires på østsiden og Santiago på vestkysten. Andre søkabler førte hele vejen rundt om det afrikanske kontinent og videre over Indien ud til Australien og New Zealand.

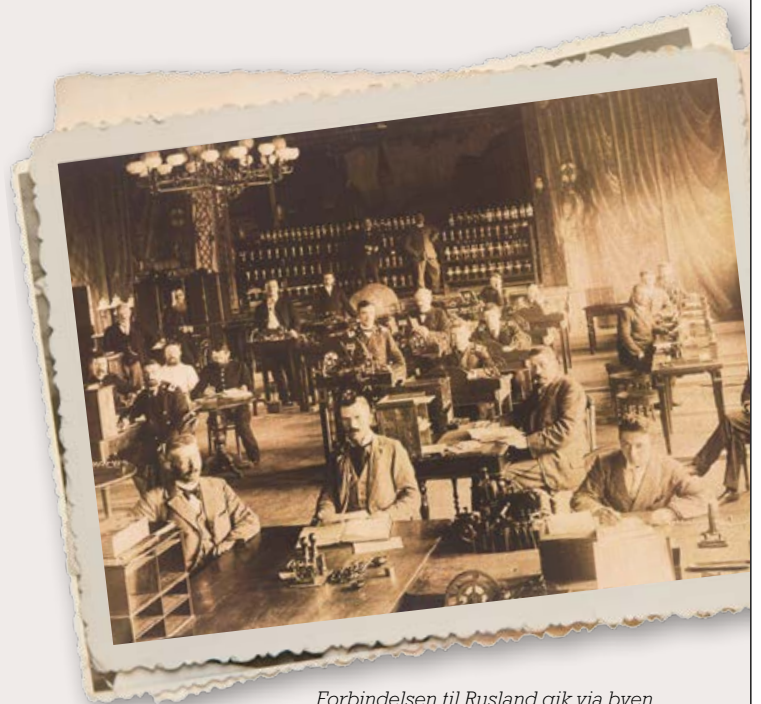
Væksten ligner noget, vi kender fra internettets fremkomst: I 1846 var der i USA 64 kilometer telegrafstrækning. Bare seks år senere, i 1852, var tallet over 36.000 kilometer.

Kamp mellem standarder

Når man ville sende et telegram, gik man ned på sit lokale telegrafkontor. Her afleverede man sit telegram og betalte ud fra mængden af ord. Telegrafisten sendte telegrammet til det næste telegrafkontor på strækningen ved en række tryk på sin telegrafnøgle. Hos modtageren stod der i begyndelsen et apparat, der drev en papirstrimmel via et urværk. Telegrammet blev skrevet i form af prikker og streger på strimlen, når en elektromagnet trykkede en pen ned på den.

Men det viste sig hurtigt, at telegrafisterne kunne afkode et budskab blot ved at høre lyden af elektromagneten, der klikkede pennen op og ned. Så man afskaffede pennen og brugte i stedet en boks, der forstærkede den klikkende lyd, som telegrafisterne omsatte til bogstaver.

Når telegrammet var nået frem til den sidste station på vejen, blev det udskrevet og overrakt til et af de lokale >>

Forbindelsen til Rusland gik via byen Libau i det nuværende Letland. De uniformerede ansatte er russiske telegrafister på dette billede fra omkring 1868. Foto: GN Store Nord A/S

Den 20. oktober 1870 førte Store Nordiske det første søkabel i land i Hongkong. Foto: GN Store Nord A/S

bude. Herfra blev det så transporteret ud til modtageren, ofte via cykel.

Siden internettets fødsel har landene kæmpet om, hvordan tegnsæt skal kodes. Den tradition blev grundlagt i telegrafiens barndom. Amerikaneren Samuel Morse lagde navn til morsealfabetet, hvor prikker og streger gør det ud for tal og bogstaver.

Men da kodesproget kom til Europa, blev kodningen af mange tegn lavet om. Den internationale standard, som den internationale telegrafunion siden vedtog, var tættere på den europæiske variant end Morses, men havde også afvigelser fra den europæiske.

Internettet har medført store omvæltninger i medieverdenen. Også her gentager historien sig. Telegrafene gjorde det muligt at få underretninger fra verdens brændpunkter langt hurtigere end tidligere. Det gav ballade mellem de udsendte korrespondenter: Hvem af dem skulle have lov til at sende sin reportage først hjem via telegrafene?

Da den mexicanske krig brød ud i 1846, brugte New York-avisen *The Sun* en kombination af jernbane og telegraf til at få nyhederne hurtigt hjem. Byens konkurrerende aviser bad om at komme med mod at dele udgifterne. Således blev telegrambureauet *Associated Press* født. Telegrafene skabte grundlaget for en ny magtstruktur i medieverdenen, hvor det i stedet for aviserne blev telegrambureauerne,

der konkurrerede med hinanden om at komme først med nyhederne til deres kunder.

Kriminelle ser chancen

Kriminelle har fundet nye profitable metoder til at skaffe sig penge via internettet. De var også blandt de første til at udnytte fordelene ved den lynhurtige telegrafkommunikation.

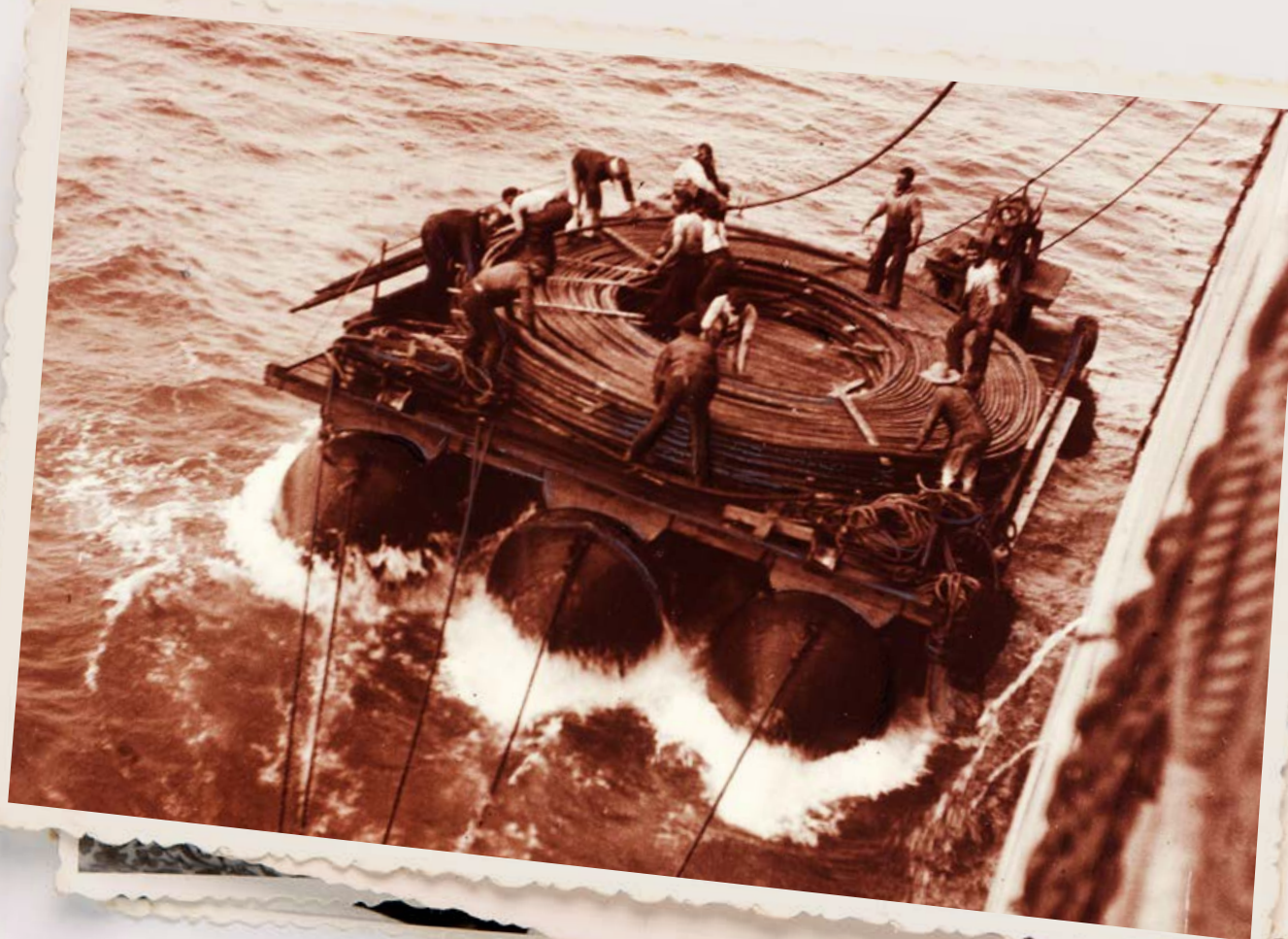
Den 16. november 1846 trådte en lille kvinde klædt i sort ind på telegrafkontoret i Boston og bad om at sende et telegram til New York. Telegrammet var skrevet i kode. Det skete, netop som et skib fra Europa var ved at lægge til i Bostons havn – læsset med aviser med information om de aktuelle kornpriser i Europa.

Da de europæiske aviser nåede frem til telegrafkontoret, skulle oplysningerne sendes til New York. Men i mellemtiden var forbindelsen blevet afskåret. Der gik en dag, før den blev genoprettet. Flere samtidige mente, at kvinden måtte have fået fat i oplysningerne fra skibet hurtigere – og at en spekulant i New York havde tjent godt på sin forhåndsviden, før hans konkurrenter hørte, om kornpriserne gik op eller ned.

Gennem de godt 100 år, hvor telegrafien bandt verden sammen, udviklede teknologien sig. Da telefonen kom, blev det almindeligt at indtelefonere sine telegrammer til telegrambureauet. På den måde brugte man telefonen til kommunikation over korte afstande, mens telegrafene gjorde det muligt at kommunikere på tværs af kontinenter.

Når telegrammer ankom til stationen i Shanghai, stod cykelbudene klar til at bringe dem ud til modtagerne. Billedet er fra omkring 1930. Foto: GN Store Nord A/S

*Søfolkene gør klar til at føre et søkabel i land via en ponton.
Foto: GN Store Nord A/S*

Siden fulgte opfindelsen af telex (TELEprinter EXchange Service). Her bliver telegrammerne sendt og modtaget af maskiner, så man ikke er begrænset af, hvor hurtigt telegrafisten kan trykke på telegrafnøglen.

På kablesiden blev søkablerne først gjort til elektriske koaksialkabler, siden fulgte de optiske kabler. Under navnet GN Store Nord fortsatte Tietgens gamle selskab aktiviteterne. Men i dag er der ingen drift af optiske søkabler eller andre teletjenester tilbage i GN-koncernen. De sidste aktiviteter blev solgt fra i 2012.

I nogle lande kan man stadig sende telegrammer. I Danmark er der lukket for både kabelbårne og æterbårne telegrammer. Man kan dog stadig indtelefonere et radiotelegram til et skib via Lyngby Radio, men indholdet sendes ikke længere telegrafisk. Kystradiotjenesterne droppede radiotelegrafien i 1999.

Telegrafi

Forbindelsen mellem sender og modtager er et elektrisk kredsløb. Kredsløbet kræver kun en enkelt tråd – som returvej bruges jorden.

Når afsenderen af budskabet trykker sin telegrafnøgle ned, sluttet strømmen. Hos modtageren sendes strømmen gennem en elektromagnet. Den aktiverer en pen eller noget, der giver en lyd, som telegrafisten hører.

Budskabet sendes som en sekvens af lange og korte signaler, der kan skrives som prikker og streger.

Klausulerne skal væk

Skal produktiviteten op, skal de klausuler, der binder medarbejderne, væk, fastslår Produktivitetskommissionen. PROSA kunne ikke være mere enig.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

"Konkurrenceklausuler kan forhindre medarbejdere i en virksomhed i at skifte job til en anden virksomhed i branchen eller hæmme erfarne folks muligheder for at starte for sig selv."

Sådan konkluderer Produktivitetskommissionen i en ny delrapport. Kommissionens opgave er at anbefale tiltag, der kan skabe mere produktivitet i samfundet, og her peges der altså blandt andet på konkurrenceklausuler, som bruges i stor stil i it-branchen.

Med en klausul kan en arbejdsgiver binde en medarbejder til virksomheden med henvisning til medarbejderens indsigt i forretningshemmeligheder, særlige viden eller anden form for konkurrenceparametre. Klausulen begrænser nemlig medarbejderens muligheder for at begynde som selvstændig eller skifte til konkurrenten. Og det gør det ifølge kommissionen svært for medarbejdere at søge derhen, hvor de er mest produktive. I rapporten understreges det faktum, at klausuler er forbudt i Californien, hvilket er en af årsagerne til, at højteknologiske virksomheder netop holder til her.

Derfor skal der skrappe lovgivning til, så virksomhederne dropper klausulerne, anbefaler kommissionen.

– Jeg er meget glad for anbefalingen. Den svarer fuldstændigt til vores erfaringer. Det er jo meget alvorligt, at man indsætter regler, der hæmmer innovationen, siger næstformand i PROSA, Hanne Lykke Jespersen.

Et arbejdsgiverredskab

Flere arbejdsgiverorganisationer peger dog på, at det ikke vil være muligt at drive forretning uden klausuler, men den køber Hanne Lykke Jespersen ikke.

– Jeg mener simpelthen ikke, at der er et legitimt behov for, at en virksomhed kan beskytte sig med klausuler, siger hun.

Hendes oplevelse er da også, at arbejdsgivere, når en medarbejder med klausul afskediges, meget ofte opsiger klausulen.

– På den måde har arbejdsgiveren formålet at holde på medarbejderen, så længe han var interesseret i ham, mens medarbejderen måske har måttet sige nej til jobtilbud på grund af klausulen, siger hun og peger på, at arbejdsgiveren ved at opsige klausulen kan slippe uden om at skulle betale kompensati- on, hvis der er tale om en kundeklausul og kun skal betale kompensation i tre måneder, hvis der er tale om en konkurrenceklausul.

Hanne Lykke Jespersen mener, at klausuler er og bliver et arbejdsgiverredskab uden fordele for medarbejderne - et redskab, som er alt for let for arbejdsgivere at benytte og med store konsekvenser for den ansatte.

– Der er mange situationer, hvor det bliver meget snærende. Hvis man har kedelige opgaver eller af andre grunde har lyst til at prøve noget nyt, er det meget surt ikke at kunne det. Det er også meget surt, når det forhindrer, at man får en ordentlig løn. Det kan også være, du har en chef, du selv ikke spiller sammen med, og så er det jo forfærdeligt, at du ikke kan søge væk – eller at det er meget svært at få et job, som svarer til dine kompetencer, siger hun.

Uklar retstilstand

PROSA vil fortsat forsøge at komme klausulerne til livs. Konkret ved at gå i dialog med arbejdsgiveren, hver gang et medlem bliver bedt om at skrive under på en klausul, men også ved fortsat at presse på over for beslutningstagerne.

– De gange, hvor vi har haft stof til en retssag mod en klausul, har arbejdsgiver givet sig. Man får det indtryk, at de spiller på en uklar retstilstand, og det er bestemt ikke rimeligt, siger Hanne Lykke Jespersen, der derfor helhjertet støtter kommissionens anbefalinger om langt skrapper lovgivning på området.

Brug af klausuler stiger støt

Går den, så går den.

Sådan synes flere og flere it-arbejdsgivere at tænke. I hvert fald oplever juristerne i PROSA en stigende tendens til, at arbejdsgiverne forsøger at indføje klausuler i medlemmernes ansættelseskontrakter. Det fortæller Nihal Caglar, der som jurist og faglig sagsbehandler i PROSA dagligt rådgiver medlemmer blandt andet i forbindelse med ansættelse og lønforhandling.

Med en konkurrenceklausul kan en arbejdsgiver eksempelvis i en periode forhindre, at en medarbejder efter aftrædelse starter en selvstændig konkurrerende virksomhed op eller tager et job hos konkurrenten. Der er naturligvis lovgivning på området, og spørgsmålet er så, om arbejdsgiverne følger de regler, der skal regulere brugen af de enkelte typer af klausuler.

– Svaret er desværre ofte nej, siger Nihal Caglar.

Hun oplever samtidig, at it-folk ofte hverken kender de regler eller de rettigheder, der følger med, når chefen ønsker at pålægge dem en klausul. En situation, der ifølge Nihal Caglar for de fleste medlemmers vedkommende mere opleves som diktat end oplæg til forhandling.

– Klausuler er et arbejdsgiverredskab. Det er aldrig noget, man som ansat ville finde på at foreslå, siger hun.

Vær opmærksom

Det er typisk i forbindelse med en ansættelseskontrakt, at ordet klausul vil snige sig ind. Og fordi klausulen først træder i kraft, når man forlader arbejdspladsen, tænker mange ikke nærmere over det, når kontrakten ligger foran dem.

– Men du kan risikere at blive stavnsbundet og i værste fald afskære dig fra at arbejde i store dele af branchen, hvis du ikke nøje kigger vilkårene for klausulen igennem, inden du skriver under, siger Nihal Caglar.

Faktisk viser PROSAs lønstatistik fra 2012, at 15,6 procent af de it-professionelle arbejder under en kundeklausul, en konkurrenceklausul eller begge, og langt de fleste af dem tilkendegiver, at de på grund af klausulen vil få svært ved at søge arbejde inden for deres nuværende speciale eller inden for it-branchen generelt.

– Mange lægger ikke engang mærke til, at der står noget om klausuler, når kontrakten skal underskrives. Her kigger man jo først og fremmest på løn og andre goder. Men har du først skrevet under, er det svært at gøre noget ved klausulerne, siger Nihal Caglar.

Hun anbefaler derfor, at du får PROSAs jurister til at kigge din kontrakt igennem eller kontakter dem, hvis din chef bringer emnet på bane.

sny

Undgå klausulens

Optræder ordet "klausul" i din kontrakt, bør du stoppe op og tænke dig godt om. Bliv klogere her på klausuler og dine rettigheder.

Af Nihal Caglar, jurist i PROSA
[nca@prosa.dk]
Foto: Lars Bertelsen

En arbejdsgiver kan i forbindelse med din ansættelse aftale flere forskellige klausuler, der pålægger dig begrænsninger, når du fratræder din stilling. De mest populære er kundeklausulen og konkurrenceklausulen.

Begge klausuler er reguleret ved lov, nemlig funktionærlovens §§ 18 og 18a og aftalelovens §§ 36 og 38a. Disse bestemmelser skal først og fremmest regulere klausulerne og dernæst begrænse arbejdsgiverens muligheder for at benytte disse klausuler. Klausulerne har til formål at beskytte arbejdsgiverens interesser, idet en aftale om en kunde- eller konkurrenceklausul betyder en indsnævring af dine muligheder for at finde et nyt job, der stemmer med de kompetencer og interesser, du har. Derfor skal du være særlig opmærksom på de vilkår, du accepterer i et ansættelsesforhold.

Det er vigtigt at bemærke, at klausulerne enten skal fremgå af din ansættelseskontrakt eller i et tillæg til kontrakten, før de kan anses som gyldige. Det er ikke tilstrækkeligt at aftale en klausul mundtligt.

Restriktioner for nyt job

Er du omfattet af en kundeklausul, må du godt lade dig ansætte i en konkurrerende virksomhed, men du må ikke kontakte bestemte kunder eller en bestemt kreds af forretningsforbindelser.

Det er et krav i funktionærloven, at en klausul kun kan omfatte de kunder, du som medarbejder er i direkte kontakt med inden for halvandet år før opsigelsestidspunktet. Hvis virksomheden gerne vil have, at klausulen skal omfatte flere kunder, skal virksomheden aflevere en liste til dig, hvor det fremgår, hvilke kunder klausulen omhandler. Listen skal afleveres inden opsigelsen. Et godt råd er at forsøge at få klausulen konkretiseret så meget som muligt. En kundeklausul med så få kunder som muligt vil gøre det lettere for dig at finde et nyt job uden at komme i karambolage med klausulen.

En konkurrenceklausul kan kun pålægges dig, hvis du på tidspunktet for indgåelsen af aftalen besidder en sær-

ligt betroet stilling. Mange arbejdsgivere forsøger dog at pålægge medarbejdere en sådan klausul, selvom de ikke besidder en særligt betroet stilling. I en særligt betroet stilling skal du have adgang til følsomme oplysninger om virksomheden, eksempelvis virksomhedens økonomi, kunderelationer eller softwarekoder. Disse oplysninger skal være af en sådan karakter, at det kan påføre din arbejdsgiver skade, hvis du bliver ansat hos en konkurrent. Hvis du ikke mener, at du er en særligt betroet medarbejder, kan din arbejdsgiver ikke pålægge dig en konkurrenceklausul.

Du kan opleve at blive pålagt en konkurrenceklausul, efter du er blevet ansat, fordi arbejdsgiveren vurderer, at du nu er blevet en særligt betroet medarbejder. Her skal du være opmærksom på, at der med en sådan ændring i din stillingsbetegnelse, og hermed ansvarsforøgelse, også foreligger en pligt for arbejdsgiveren til at varsle denne ændring med dit aftalte opsigelsesvarsel. Netop her vil du have gode muligheder for at forhandle dig til en højere løn. Hvis arbejdsgiveren varsler klausulen, kan du vælge at sidestille det med en opsigelse. Det betyder eksempelvis, at du ikke får karantæne i a-kassen.

Retten til kompensation

Fælles for begge klausuler er, at din arbejdsgiver skal betale en kompensation, hvis du er omfattet af en klausul – en særdeles vigtig betingelse, der i mange kontrakter bliver udeladt. Kompensationen er i loven fastsat til at være minimum halvdelen af din løn i de måneder, aftalen gælder.

Men der er mulighed for, at der kan aftales en større kompensation, nemlig fuld løn eller mere. For konkurrenceklausuler gælder, at de første tre måneder af kompensationen skal udbetales som et engangsbetøb sammen med den sidste månedsløn. Hvis du er omfattet af både en kunde- og en konkurrenceklausul, skal du være opmærksom på, at du kun kan få én samlet kompensation for dem begge. I dette tilfælde vil reglerne om konkurrenceklausuler være gældende, da disse regler er de mest gunstige for dig. Generelt er det ikke så godt at indgå begge klausuler, da du så vil begrænse dine muligheder i videre omfang. Omvendt vil det være et godt argument for at kunne kræve en højere kompensation end blot halv løn, som foreskrevet i loven.

Det er vigtigt at bemærke, at hvis klausulen ikke indeholder et kompensationskrav, vil klausulen ikke være gyldig, selvom den er anført i kontrakten. Hermed er du ikke

snærende bånd

- Klausuler er et arbejdsgiverredskab. Det er aldrig noget, man som ansat ville finde på at foreslå, siger Nihal Caglar, der er jurist og faglig sagsbehandler i PROSA.

underlagt nogle former for restriktioner efter endt ansættelse.

Efter fratræden har din arbejdsgiver pligt til at udbetale din kompensation til tiden som ved normale lønudbetalinger. Manglende efterlevelse af dette kan medføre, at klausulen ophæves. Hvis din arbejdsgiver har mistanke om, at du ikke lever op til din såkaldte tabsbegrænsningspligt, kan arbejdsgiveren nægte at udbetale kompensationen. Det er nemlig et krav, at du i den tid, klausulen varer, skal være aktiv jobsøgende. Meningen med denne regel er at sørge for, at arbejdsgiverens tab minimeres mest muligt, og det har arbejdsgiverne jo typisk en stor interesse i. Er du a-kasseretlig jobsøgende, burde dette være tilstrækkeligt bevis på, at du er aktiv jobsøgende.

Hvis du får et nyt job, kan din arbejdsgiver modregne i kompensationen. Der kan dog kun ske modregning, hvis du får et arbejde inden for det samme faglige område. Der kan ikke ske modregning i engangsvederlaget på de første tre måneder, hvis du har indgået en konkurrenceklausul. Er du arbejdsløs, bliver den kompensation, du får, ikke modregnet i dine dagpenge.

Få råd og vejledning

Kunde- og konkurrenceklausuler er vigtige, men samtidig komplicerede aftaler, der kræver, at du er særligt opmærksom. Sørg for at tage dig god tid til at få afklaret indholdet i din ansættelseskontrakt. Faglig afdeling i PROSA står til rådighed til at hjælpe dig med at få kigget på din kontrakt. Kontakt dem på faglig@prosa.dk

Det er vigtigt at bemærke, at der er forskel på reglerne afhængigt, om klausulen er indgået før eller efter den 15. juni. I denne artikel omtales kun klausulaftaler indgået efter denne dato.

Det moderne stavnsbånd

Overordnet set har brugerpanelet ikke meget tilovers for klausuler. Kun i helt særlige tilfælde kan der være mening med galskaben, lyder dommen.

Af Stine Nysten
[sny@prosa.dk]
Illustration: Lars Refn

"De ville have rene linjer, og de havde haft uheldige episoder tidligere."

Sådan lød begrundelsen fra en arbejdsgiver, da en af deltagerne i brugerpanelet skulle have en forklaring på, hvorfor der optrådte en klausul i ansættelseskontrakten.

"Global ansættelsespolitik, normal procedure, sikkerhed, hemmelige forhold om kunden, og de skulle bekoste noget dyr uddannelse i nyt software," lød en række arbejdsgiveres forklaringer til andre paneldeltagere.

Af de brugerpaneldeltagere, der oplyser, at de er eller har været underlagt en klausul, talte lidt over halvdelen af dem om det til selve ansættelsessamtalen. Resten opdagede det først, da de læste deres kontrakt igennem efterfølgende. "Jeg fik det at vide på den første arbejdsdag," bemærker en enkelt.

Oplevelsen hos næstformand i PROSA, Hanne Lykke Jespersen, er, at langt de fleste klausuler indgås ved ansættelsen, og at de i mange tilfælde faktisk er en betingelse for ansættelse.

– Det er ligeledes mit indtryk, at en stor del af dem, der har klausuler, ikke er særligt betroede medarbejdere, siger Hanne Lykke Jespersen.

Loven siger ellers, at det kun er særligt betroede medarbejdere, der kan pålægges en klausul. Men det er, som om at det ikke gået op for alle arbejdsgivere.

"Efter samråd med PROSA stod det klart, at den klausul, jeg blev præsenteret for, var alt for bred. Jeg havde ikke en betroet stilling, og der var faldet dom i lignende sager, hvilket jeg også gjorde arbejdsgiveren opmærksom på," fortæller en paneldeltager om sin oplevelse med klausuler.

PROSAs jurister ser ofte, at de klausuler, der trækkes ned over de it-professionelle, ikke er udfærdiget korrekt. Visse ting skal gøre sig gældende, hvis en klausul skal være gyldig. Blandt andet skal der stå, hvor lang tid klausulen løber, og hvad compensationen er. Enkelte paneldeltagere har da også spekuleret i arbejdsgiverens glømsomhed.

"Det væsentligste for mig var, at klausulen ikke var juridisk bindende, da der ikke var nævnt en compensation," svarer en på spørgsmålet om, hvad det vigtigste ved klausulen var for ham.

Så spørgsmålet er, om en it-professionel, der bliver præsenteret for en ugyldig klausul fra en uopmærksom arbejdsgiver, skal skrive under – vel vidende, at klausulen er ugyldig og dermed til fordel for ham selv, eller han skal sørge for, at en given klausul er udformet korrekt, inden der skrives under.

– Det er meget vanskeligt at rådgive om. Generelt synes jeg ikke, man skal skrive under på noget, som ikke gælder. På den anden side er resultatet af at påpege det, at der bliver indføjet en compensation, som har meget ringe værdi. Man skal dog være opmærksom på - hvis man skriver under i tiltro til, at klausulen ikke virker - at arbejdsgiver kan opdage manglen og indføje den i kontrakten, og så er det jo lidt svært at sige nej, siger Hanne Lykke Jespersen.

Flere af de klausulomfattede paneldeltagere tilkendegiver, at de faktisk synes, at netop deres klausul er rimelig, og de mener ikke, at den har haft nogen negativ effekt på deres arbejdssituation. Enkelte nævner endda, at de har brugt klausulen til deres egen fordel ved at opnå mere i løn og andre goder.

Men ifølge Hanne Lykke Jespersen er det ikke det, der tegner det overordnede billede.

– Vi kan se i vores lønstatistik, at når man har en klausul, får man en smule mindre i løn end andre med tilsvarende opgaver og anciennitet. Man skulle ellers tro, at det forholdt sig omvendt, men det er vores erfaring, at man kan forringe sin forhandlingsposition ved en lønforhandling, fordi risikoen for, at man rejser, er meget lille, siger hun.

Generel skepsis

Kigger man på svarene fra de paneldeltagere, der ikke selv har oplevet at arbejde under en klausul, er modstanden til at få øje på:

"De skal ikke være der. Arbejdskraften skal kunne bevæge sig frit, og de er ofte mere konkurrenceforvridende end gavnende," lyder en betragtning, mens en anden opsummerer:

"Det er noget, Fanden – og arbejdsgiverne – har skabt. En moderne form for stavnsbinding."

Der er dog veje ud af den snærende spændetrøje. Flere af deltagerne kender til eller har hørt om it-folk, der har omgået en klausuls bindinger. Som en skriver.

"Vi har vel alle hørt om en person, der måtte arbejde undercover i en periode for en ny arbejdsgiver."

Enkelte paneldeltagere kan dog godt se noget fornuftigt i brugen af klausuler.

Brugerpaneldeltager

Men selv blandt dem, der synes, at klausuler i visse tilfælde er i orden, er det bestemt ikke carte blanche til arbejdsgiverne om bare at strø om sig med klausuler. Som en deltager konkluderer:

"Klausuler bør så vidt muligt undgås og endelig kun gælde for nøglemedarbejdere og mod passende økonomisk kompensation."

"Arbejdskraften skal kunne bevæge sig frit, og klausuler er ofte mere konkurrenceforvridende end gavnende"

Prosabladets brugerpanel

Brugerpanelet er Prosabladets forum for holdninger og erfaringsdeling om it-aktuelle emner. Brugerpanelets hovedformål er at afdække holdninger og tilføre indsigt. Brugerpanelet må ikke forveksles med meningsmålinger og postulerer ikke repræsentativitet. Meld dig til brugerpanelet og få dine meninger hørt på prosa.dk/brugerpanel.

REFLEKSION

frem for teknologifetichisme

Teknologi og internettet som løsningen på alverdens problemer får et gevaldigt drag over nakken i en ny teknologikritisk bog fra den hviderussiske forsker og forfatter Evgeny Morosov.

Bog anmeldelse af Jesper Balslev
 [prosabladet@prosa.dk]
 Illustration: Lars Refn

Det skorter ikke på forslag til, hvordan vi bør løse vor tids mest presserende problemer. Heldigvis er teknologien på vej med universelle løsninger: Selvkørende biler, droner, der transporterer vand, 3D-printere, duer, der skider sæbe, velfærdsrobotter, med mere. Alle har nu forudsætningerne for igennem gratis teknologi at hacke deres vej til personlig rigdom, sundhed og demokratisk indflydelse. Det er i sandhed en magisk tid, vi lever i, og det er alt sammen muligt på grund af internettet.

Har du hørt den sang før, og er du træt af den? I så fald rummer Evgeny Morosovs bog "To Save Everything, Click Here" et fundamentalt og velskrevet opgør med den. Bogen henvender sig til alle, der har en professionel interesse i at træffe kloge beslutninger om online-teknologier. Det er en bog, der går meget dybere i sin kritik af internettet, end vores egen hjemlige debat på noget tidspunkt har kunnet. Her er det ofte de samme travere, der hales frem: Facebooks privatlivsindstillinger, gadgets negative effekt på vores koncentrationsevne, vores tone i online-debatter og vores idealiserede selvfremstillinger på sociale medier. Morosovs projekt stikker, som nævnt, dybere. Hans ærinde er snarere at afdække de mentale modeller bag vores brug og italesættelse af teknologi, og hvordan disse er ved at sive over i den politiske tænkning.

Skydeskiven for Evgeny Morosovs kritik i bogen er vores sproglige omgang med internettet som begreb - mest af alt som en bærer af særlige værdier, vores epokalisme (opfattelsen af vores tid som helt særlig). Men han sætter også spørgsmålstegn ved vores opfattelse af en lang række andre greber.

Det er eksempelvis ideerne om det entydigt frugtbare ved transparens og åbenhed - "big data" (Evgeny Morozov ville sige, at betegnelsen er en "lingvistisk intervention"; der findes kun "data"). Algoritmer kan ifølge Evgeny Morozov ses som medierende gatekeepers, der er motiveret af bestemte interesser ligesom alle andre gatekeepers igennem historien.

Vor tids newspeak

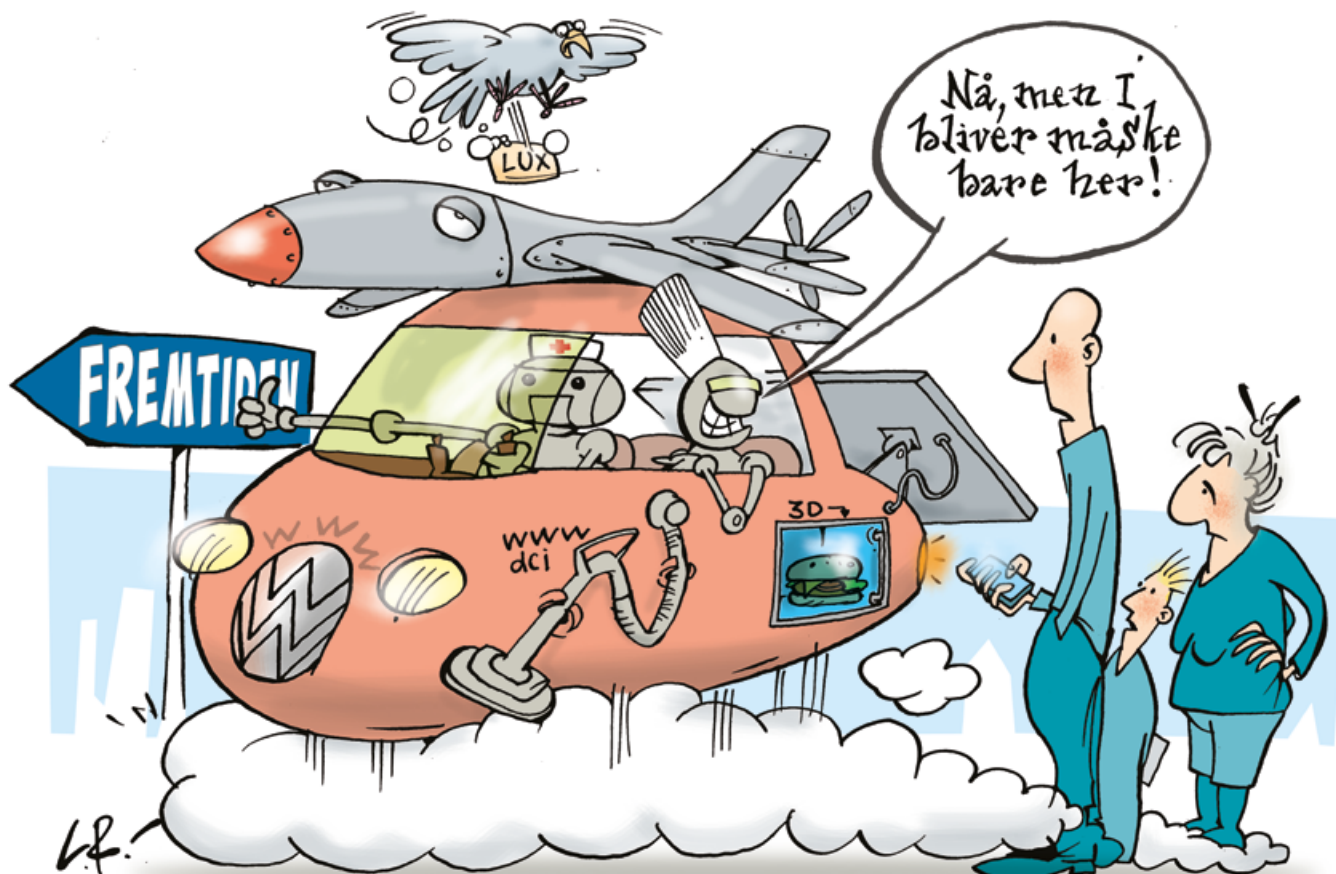
Men han sætter også fingeren på fejlene ved den teknologiske defaultisme ("der er jo ikke noget at gøre, den vej går det jo"), nudging, selvmålerne, edtech (undervisningsteknologier, der vil "reparere" uddannelsessystemet), open government (der bekymrer sig mere om dataformater end ægte transparens i de politiske institutioner) og gamification (at man ved hjælp af principper fra computerspil for første gang kan løse bestemte problemer).

Bogens opgør henter det meste af sin ammunition fra en analyse af to relaterede og dominerende ideologiske konstruktioner, født i tech-community'et, som Morozov identificerer som "solutionism" og "internet-centrism".

Solutionisme er det tankesæt, at de rette teknologier i sig selv og i et snuptag - og uden at tage kompleksiteten i det sociale og det politiske i ed - kan løse alle tænkelige problemer uanset brugerens digitale dannelsesniveau og uanset den kulturelle kontekst, teknologien benyttes i. Beskrivelsen er ikke kun en kritik af "for en hammer ligner alting et søm", men også af, at vi er begyndt at skyde et overflødigt teknologisk niveau imellem os og vores liv - med andre ord at se problemer, hvor vi aldrig tidligere har syntes, der var nogen.

Internetcentrismens ideologiske bestanddele er ifølge Evgeny Morozov epokalismen - en tro på, at gamle sandheder er ubrugelige i denne nye magiske tid, og at internettet

har særlige, autonome og generiske kvaliteter, der kan løse problemer på en helt ny måde. Denne beskrivelse er en videreudvikling af temaerne i Morozovs første bog "The Net Delusion", der beskæftiger sig med cyber-utopierne, som opstod omkring Det Arabiske Forår. Problemet er ikke, at disse ideologier trives i tech-community'et, der lever af at rådgive os i teknologiske løsninger, men at de ifølge Morozov er ved at brede sig til regeringsførelse og dermed vil få vidtrækkende konsekvenser for både vores offentlighed og private liv – og at det har konsekvenser, som den nuværende debat om teknologi slet ikke tager højde for.

Moore's lov er ikke universel

Morozovs bog er et brugbart kritisk katalog til at identificere og reflektere over solutionismen. Man ser solutionisme, når folk i et irriteret tweet ønsker, at en offentlig myndighed skal tage sig sammen, fordi den udsætter én for ventetid. Som om myndighederne ikke kan indse, at hvis de brugte en anden teknologi, ville det automatisk løse ventetidsproblemer - og uden at overveje, at de institutioner er bundet til en politisk kontekst, hvor der er påbud om særlige hensyn.

Et andet fænomen herhjemme, som Evgeny Morozov med det samme ville putte prædikatet "solutionisme" på, er bevægelsen omkring "The Singularity University", som på baggrund af Moore's lov (at processorkraften fordobles hvert andet år) og Peter Diamandis bog "Abundance" kan hævde, at teknologi kommer til at løse alle problemer i verden. Igen: Måske er det sundere at se på Moore's lov som

bundet op på en bestemt historisk tid, vedligeholdt af bestemte mennesker med bestemte interesser, hvis positive effekter er forbeholdt visse samfundsgrupper, afhængig af bestemte ressourcer, og hvis reelle værdi forudsætter, at de forskellige samfund, der skal bruge teknologien, foretager den samme generiske tolkning af den.

Det, ville Morozov sige, er umuligt at tage for givet. Alle "internet" er anderledes – der findes ingen tryllestav. Verden er kompliceret, og man bør løse problemer, som man altid har gjort det: Igennem møder, diplomati og hårdt arbejde.

Jesper Balslev, født i 1969, er cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling. Han har siden 2000 beskæftiget sig professionelt med nye teknologier som iværksætter og som konsulent. Er i dag ansvarlig for undervisning og udvikling af "innovativ kommunikation" på PBA i Communication Design (KEA)

BOGFAKTA

To Save Everything, Click Here
 Af Evgeny Morozov
 Sideantal: 432 sider
 Sprog: Engelsk
 ISBN-13:9781846145483
 Set til 221 kroner.

Ny redningsplanke til ledige

Debatten om de 30.000 danskere, der stod til at ryge ud af dagpengesystemet, har fyldt godt i forårets medieblade. 1. maj forhandlede regeringen og Enhedslisten en redningsplanke på plads.

Af Maria Hamilton, kommunikationskonsulent i Min A-kasse
[mha@minakasse.dk]

Mange tusind danskere havde udsigt til at ryge helt ud af dagpengesystemet pr. 1. juli, hvor den såkaldte uddannelsesyndelse havde udløbsdato. Den dato er nu blevet skubbet til udgangen af 2013. Det

betyder, at flere ledige får ret til ydelsen og dermed ikke står helt uden forsørgelse.

– Man kan stadig "kun" få ydelser i alt i fire år, så ikke alle får uddannelsesyndelsen hele 2. halvår 2013, men for de medlemmer, som har mulighed for forlængelse, er det i hvert fald positivt, siger Anne Grethe Hansen, der er regionsleder i Min A-kasse.

Herudover indføres der nu en arbejdsmarkedsydelse for personer, som opbruger retten til dagpenge og/eller uddannelsesyndelse. Den midlertidige arbejdsmarkedsydelse omfatter:

- Ledige, som opbruger retten til den midlertidige uddannelsesordning i 1. halvår 2014
- Ledige, som opbruger dagpengeretten i 1. halvår 2014 og frem til udgangen af 1. halvår 2016.

Med den midlertidige arbejdsmarkedsydelse kan ledige få dagpenge/uddannelsesyndelse/arbejdsmarkedsydelse i

maksimalt fire år. Dog aftrappes den samlede ydelsesperiode gradvist til to år frem mod 2. halvår 2016.

A-kasserne udbetaler

Det er a-kasserne, der udbetaler arbejdsmarkedsydelsen. Beløbet er afhængigt af, om man er forsørger. Forsørgere modtager 80 procent af højeste dagpengesats, mens ikke-forsørgere får 60 procent. Udbetalingen er ikke afhængig af ægtefællens indkomst eller andre finansielle forhold.

– Udfasningen af forlængelsen sker gradvist, og vi vil naturligvis orientere det enkelte medlem, når udløb nærmer sig, siger Anne Grethe Hansen og fortsætter:

– Hertil kommer, at vores medlemmer altid kan bede om individuel rådgivning hos a-kassens vejledere. De har overblik over de regler, muligheder og faldgruber, der knytter sig til udbetalingen af ydelserne.

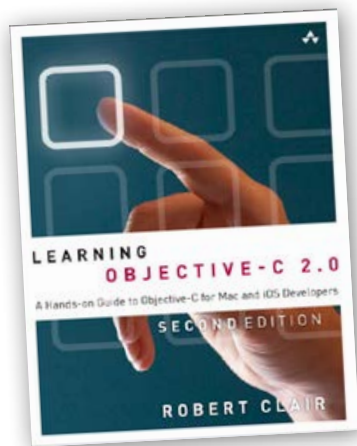
Regionslederen understreger, at det desværre også er foreslået, at retten til seks ugers selvvalgt uddannelse skubbes således, at den ledige først får retten efter fire måneders ledighed. Det betyder, at det enkelte medlem skal være godt forberedt, hvis denne mulighed skal udnyttes. Da ret til seks ugers selvvalgt uddannelse skal være brugt inden ni måneders ledighed, bliver tiden knap.

Stadig kun et forslag

– Det skal dog understreges, at alt dette fortsat kun er regeringens forslag, og vi mangler stadig at se de endelige bekendtgørelser på området, fastslår Anne Grethe Hansen.

Bøger med rabat

til PROSA-medlemmer

Learning Objective-C 2.0: A Hands-on Guide to Objective-C for Mac and iOS Developers

Robert Clair

ISBN: 9780321832085

Get Started Fast with Objective-C 2.0 Programming for OS X Mountain Lion, iOS 5.1, and Beyond. Fully updated for Xcode 4.4, Learning Objective-C 2.0, Second Edition, is today's most useful beginner's guide to Objective-C 2.0. One step at a time, it will help you master the newest version of Objective-C 2.0 and start writing high-quality programs for OS X 10.8 Mountain Lion, iOS 5.1, and all of Apple's newest computers and devices. Top OS X and iOS developer Robert Clair first reviews the essential object and C concepts that every Objective-C 2.0 developer needs to know.

Vejl. pris 296,-

Du sparer 20%

TILBUD 237,-

Learning C# 3.0

Jesse Liberty, Brian MacDonald

ISBN 9780596521066

If you're new to C#, this popular book is the ideal way to get started. Completely revised for the latest version of the language, Learning C# 3.0 starts with the fundamentals and takes you through intermediate and advanced C# features - including generics, interfaces, delegates, lambda expressions, and LINQ. You'll also learn how to build Windows applications and handle data with C#. No previous programming experience is required -- in fact, if you've never written a line of code in your life, bestselling authors Jesse Liberty and Brian MacDonald will show you how it's done. Each chapter offers a self-contained lesson to help you master key concepts, with plenty of annotated examples, illustrations, and a concise summary.

Vejl. pris 353,- Du sparer 20% TILBUD 282,-

JavaScript Step by Step

Steve Suehring

ISBN 9780735665934

Your hands-on guide to JavaScript fundamentals. Expand your expertise – and teach yourself the fundamentals of JavaScript. If you have previous programming experience but are new to JavaScript, this tutorial delivers the step-by-step guidance and coding exercises you need to master core topics and techniques. Work with JavaScript syntax, variables, and data types. Master techniques for building cross-browser programs. Speed up and simplify app development with jQuery. Quickly retrieve data from a server using AJAX requests. Adapt your app for mobile devices with jQuery Mobile. Build Windows 8 apps using HTML, CSS, and JavaScript.

Vejl. pris 353,- Du sparer 20% TILBUD 282,-

Windows Server 2012 Hyper-V

Installation and Configuration Guide

Aidan Finn, Patrick Lownds, Michel Luescher, Damian Flynn

ISBN 9781118486498

Go-to guide for using Microsoft's updated Hyper-V as a virtualization solution. Windows Server 2012 Hyper-V offers greater scalability, new components, and more options than ever before for large enterprise systems and small/medium businesses. Windows Server 2012 Hyper-V Installation and Configuration Guide is the place to start learning about this new cloud operating system. You'll get up to speed on the architecture, basic deployment and upgrading, creating virtual workloads, designing and implementing advanced network architectures, creating multitenant clouds, backup, disaster recovery, and more.

Vejl. pris 456,- Du sparer 20% TILBUD 365,-

VMware Private Cloud Computing with vCloud Director

Simon Gallagher, Aidan Dalgleish

ISBN 9781118180587

It's All About Delivering Service with vCloud Director. Empowered by virtualization, companies are not just moving into the cloud, they're moving into private clouds for greater security, flexibility, and cost savings. However, this move involves more than just infrastructure. It also represents a different business model and a new way to provide services. In this detailed book, VMware vExpert Simon Gallagher makes sense of private cloud computing for IT administrators. From basic cloud theory and strategies for adoption to practical implementation, he covers all the issues.

Vejl. pris 387,- Du sparer 20% TILBUD 310,-

FACTUM BOOKS

Få 20% rabat hos FACTUM BOOKS
- følg linket til FACTUM BOOKS viaprosa.dk
og få rabat på bøgerne.

Halmstedgade 6 · 8200 Aarhus N · Tel. 86 10 03 38 · info@factumbooks.dk · www.factumbooks.dk

PROSA/VEST

afholder ordinær generalforsamling

TID: Lørdag den 2. november 2013

STED: PROSAs kantine, Møllegade 9-13
8000 Århus C

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest lørdag den 28. september 2013. Forslag sendes til forbundssekretær Carsten Larsen. Endelig indkaldelse med dagsorden udsendes senere.

Henvendelse angående generalforsamlingen kan ske til:
Forbundssekretær Carsten Larsen
Tlf. 33 36 41 98, e-mail: cla@prosa.dk

Med venlig hilsen
PROSA/VESTs bestyrelse

PROSA/VEST organiserer privatansatte PROSA-medlemmer vest for Storebælt.

PROSA/ØST

afholder ordinær generalforsamling

TID: Lørdag den 26. oktober 2013

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A
1606 København V

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 5 uger før afholdelsen. Endelig indkaldelse med dagsorden udsendes senere.

Henvendelse angående generalforsamlingen kan ske til:
Forbundssekretær Mikkel Hammer Nonboe
Tlf. 42 31 82 89, e-mail: mno@prosa.dk

Med venlig hilsen
PROSA/ØSTs bestyrelse

PROSA/ØST organiserer privatansatte, selvstændige og ledige PROSA-medlemmer øst for Storebælt.

Personlig formidling og gennemslagskraft

WORKSHOP FOR STUDERENDE

Vil du blive bedre til at pitche og slå igennem med dit budskab, når du kommunikerer? Med denne workshop kan du forbedre din gennemslagskraft på kun tre timer. Det er som studerende vigtigt at kunne præsentere og brænde igennem, når du formidler fagligt stof og dig selv. Du skal blive hørt og husket. Workshoppen gør dig bedre til få dit budskab igennem ved fokus på tre kommunikationselementer: indhold, kropssprog og stemme. Ingen lærer noget af at sidde på en stol og lytte, så du vil blive udfordret og er aktiv det meste af tiden med udgangspunkt i, hvor du er. Alt foregår med et smil på læben, og der vil kun blive givet konstruktiv feedback, som vil hjælpe dig videre til at blive en bedre kommunikator.

UDBYTTE:

- Lav din egen 'elevatortale'
Bliv bevidst om kropssprog og stemmeføring
- Lær effektiv pitching

OPLÆGSHOLDER: Phillip Telmer ejer sin egen virksomhed, der underviser i personlig kommunikation – særligt rettet mod studerende. Han er coach og studerende på Copenhagen Business School.

DATO: Tirsdag den 24. september kl. 17.00-20.00

STED: PROSA København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

PROSA/Offentlig

Der indkaldes hermed til generalforsamling i PROSA/Offentlig

TID: Lørdag den 26. oktober 2013 kl. 13.00-18.00

STED: PROSA, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

DAGSORDEN IFØLGE VEDTÆGTERNE

- Valg af dirigent og referent
- Godkendelse af deltagere og beslutningsdygtighed
- Behandling af eventuelle medlemseksklusioner
- Bestyrelsens beretning
- Kassererens fremlæggelse af det reviderede regnskab
- Bestyrelsens fremlæggelse af arbejdsplan
- Behandling og afstemning om indkomne forslag
- Bestyrelsens forslag til budget og kontingentfastsættelse
- Valg af HB-medlem
- Valg af suppleant for HB-medlem
- Valg af bestyrelse
- Valg af suppleanter til bestyrelse
- Valg af to revisorer
- Valg af revisorsuppleant(er)
- Eventuelt

Forslag til generalforsamlingen skal være bestyrelsen i hænde senest: Torsdag den 26. september 2013.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Dækning af udgifter til transport og børnepasning refunderes efter regning. For så vidt angår transport refunderes billigste offentlige transportmiddel.

Fortæring i forbindelse med rejsen refunderes efter regning (dog maks. 135 kr. pr. måltid). Der vil blive arrangeret spisning efter generalforsamlingen sammen med PROSA/ØST.

Tilmelding til spisning: www.prosa.dk/link/680

Lær at tackle konflikter på arbejdet

Kom til endagskursus i konflikthåndtering og få konkrete værktøjer ansættelsesretligt og forhandlingsteknisk.

Få kendskab til konfliktrappen, konflikt nedtrapning, advarsler og advarselssamtaler, grundlæggende teori bag forhandlingsteknik samt tillidsvalgtes rolle (og fælder) i konflikter på arbejdspladsen.

Kurset er målrettet tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter eller andre medlemmer, som overvejer et tillidshverv på deres arbejdsplads.

Deltagelse, mad og rejseomkostninger til tog betaler PROSA.

TID: Onsdag den 18. september kl. 10.15-19.00 + middag og hygge bagefter.

STED: PROSAs lokaler i København, Vester Farimagsgade 37A, 1606 København V

TILMELDING: prosa.dk/kursus

It-fagets fremtid

Kom til årets spændende heldagsdebat om it-fagets fremtid lørdag den 16. november.

Oplæg ved Preben Mejer, bestyrelsesformand for Innovation Lab, om den teknologiske udvikling i fremtiden. Paneldebat med formændene for HK, Metal, DM, Finansforbundet og PROSA om hvordan it-professionelles vilkår forbedres.

Workshops, bl.a. om globalisering af it-faget, kvalificering af it-professionelle, arbejdstid samt iværksætteres vilkår. Masser af debat og netværksmuligheder. Deltagelse og mad er gratis. PROSA betaler rejseomkostninger til tog.

Kun for medlemmer af PROSA.

STED: Hotel Richmond Copenhagen og PROSAs lokaler

Book datoen allerede nu og skynd dig at tilmelde dig til prosek@prosa.dk
Skriv i emnefeltet: Midtvejsmøde 16. november.

PROSA/Aarhus**HTML5 som mobil-platform**

Det mobile web modnes i stadig stigende hast, og masser af HTML5-funktionalitet findes på mobilbrowserne. Omkostningerne ved at udvikle én applikation til flere smartphones er væsentlig mindre end ved at udvikle native apps. Men kan man opnå det samme som med en native app? Sidste år måtte Facebook give HTML5 den nedadvendte tommelfinger, men en alternativ klient, Fastbook, er tilsyneladende hurtigere end Facebooks egen native klient. Så hvad er op og ned i den mobile verden? Vi ser på fordele og ulemper ved HTML5 til mobil-app-udvikling samt kigger på strategier som responsivt design og frameworks som Sencha og JQuery Mobile. Og ser på, hvad forskelle i skærmstørrelse betyder.

OPLÆGSHOLDER: Tania Andersen er udvikler og freelancejournalist med speciale i softwareudvikling. Hun har mange års erfaring inden for webapplikationer og Java.

DATO: Mandag den 2. september kl. 17.00-20.00

Agil innovation

Kombinér effektiviteten og kvaliteten i agil softwareudvikling med Turbo-innovation. Når produktet passer præcis til brugernes behov, er det aldrig resultatet af et ensomt genis arbejde. Hemmeligheden bag et vindende produkt er et stærkt teamarbejde, et frugtbart miljø og anvendelse af teknikker, der leder til bedre og mere innovative løsninger. Med agil innovation får du opskriften på de seks essentielle trin i en god innovationsproces:

- Det rigtige hold
- De rigtige data
- Del viden
- Idégenerering
- Prototyper
- Kombination

Og du lærer, hvordan det nemt kan integreres i en agil udviklingsmodel som for eksempel Scrum.

OPLÆGSHOLDER: Bent Jensen er partner i konsulenthuset BestBrains. Bent er en af pionererne inden for anvendelsen af agil og lean software-udvikling i Danmark.

DATO: Mandag den 23. september kl. 17.00-20.00

STED: PROSA Aarhus, Møllegade 9-13, 8000 Aarhus C

TILMELDING: prosa.dk/kursus

Node.js

og kunsten at vedligeholde 1,2 mio. linjer JavaScript

Prominente it-folk har antydnet, at man ikke kan vedligeholde en stor kodebase i JavaScript. Det er ofte fra folk, der har en løsning, der går på at erstatte selve JavaScript sproget. Men det er ikke nødvendigt at erstatte hele sproget. Som en klog, men provokerende programmør engang sagde til mig: "Bare fordi du ikke kan finde ud af det, betyder det ikke, at det ikke kan lade sig gøre".

Jeg vil starte med en kort introduktion til non-blocking I/O i Node.js, der er en stor del af hemmeligheden bag nodes succes, og berøre hvorfor dette passer så godt til programmeringssproget JavaScript. Derudover fortæller jeg om nogle af de ting, der gør, at vi nemt kan vedligeholde en Node.js løsning på over 1,2 mio. linjer kode - stadig voksende. Vi er 8-10 udviklere på kodebasen, hvor 100 % af koden er JavaScript. Det handler både om statisk kodeanalyse, tests, CI, arkitektur og node package manager samt en masse andre tools og processer.

OPLÆGSHOLDER: Allan Ebdrup er founder for Copenhagen Code.

AALBORG

DATO: Tirsdag den 3. september kl. 17.00-20.00

STED: Cassiopeia, Selma Lagerlöfs Alle 300, Aalborg Ø

AARHUS

DATO: Torsdag den 12. september kl. 17.00-20.00

STED: PROSA Aarhus, Møllegade 9-13, 8000 Aarhus C

TILMELDING: prosa.dk/kursus

Kunsten at lytte

Kunne du tænke dig at styrke og udvikle dit personlige lederskab ud fra en musisk tilgang? Der er inspiration at hente fra musikens verden og samarbejdet mellem dirigent og orkester. Deltag på en inspirerende workshop, hvor du via musikken lærer et nyt sprog at kende, som lader dig tale ud fra dig selv, ud fra hvem du er uden brug af buzzwords og distancerede formuleringer. Du får også præcise og konkrete redskaber til at lære at lytte til dig selv, dine medmennesker og den omgivende verden.

Vi udforsker, hvordan musikere behandler emner som kommunikation, samarbejde, målrettethed, motivation, anerkendelse, sensitivitet og præstationspres og ser, hvorledes metoderne kan inspirere til større bevidsthed, arbejdsglæde og lydhørhed i dagligdagen. Afholdes i Keynotes lokaler på toppen af de gamle B&W bygninger med udsigt over Københavns Havn.

OPLÆGSHOLDER:

Helene Simonsen, uddannet klassisk fløjtenist og cand.merc.fil fra Copenhagen Business School, ejer virksomheden Keynote, som tilbyder unikke lederkurser, seminarer og workshops med fokus på at udvikle evnen til at lytte.

TID: Torsdag den 26. september kl. 17.00-21.00

STED: Keynote, Refshalevej 171 A, rum 2B, 1432 København K

PRIS: Gratis for medlemmer af PROSA.
250 kr. for ikke-medlemmer

ARRANGØR: PROSA/ØST

TILMELDING: prosa.dk/kursus

PROSA

Forbundet af It-professionelle • Association of IT Professionals • prosa.dk

København – Forbund og Min A-kasse

Vester Farimagsgade 37A, 1606 Kbh. V

Kontortid: kl. 9-15
mandag dog kl. 10-15

Tlf.: 33 36 41 41

Fax: 33 91 90 44

Flere oplysninger på www.prosa.dk

Aarhus

Møllegade 9-13
8000 Aarhus C

Kontortid: kl. 10-15

Odense

Overgade 54
5000 Odense C

Kontortid: kl. 10-15

E-mail:

medlemsreg@minakasse.dk
prosa@minakasse.dk
formand@prosa.dk
faglig@prosa.dk
prosa@prosa.dk

Formand, næstformand, forbundssekretærer og lokalafdelinger

Henvendelse omkring hastesager kan uden for PROSAs åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og e-mailadresser:

Niels Bertelsen

Formand

Direkte: 33 36 47 67

Mobil: 40 11 41 23

E-mail: nib@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen

Næstformand

Direkte: 87 30 14 05

Mobil: 28 88 12 47

E-mail: hj@prosa.dk

Mikkel Nonboe

Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 47

Mobil: 42 31 82 89

E-mail: mno@prosa.dk

Erik Swiatek

Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 23

Mobil: 27 60 11 75

E-mail: ers@prosa.dk

Carsten Larsen

Forbundssekretær

Direkte: 33 36 41 98

Mobil: 29 62 02 95

E-mail: cla@prosa.dk

PROSA/CSC

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/SAS

Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S
Tlf.: 29 23 41 14

PROSA/OFFENTLIG

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/STUD

Overgade 54
5000 Odense C
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/VEST

Møllegade 9-13
8000 Aarhus C
Tlf.: 33 36 41 41

PROSA/ØST

Vester Farimagsgade 37A
1606 Kbh. V
Tlf.: 33 36 41 41

Af Kurt Westh Nielsen
Redaktør
[kwn@prosa.dk]

USA udløser globalt tillidsbrud

Den pinagtige amerikanske masseovervågning skaber mistillid til it-virksomheder og er et grundskud for menneskerettighederne.

Omfanget af den aflytning, som whistleblower Edward Snowden har løftet en lille del af sløret for, har vist sig at være aldeles forbløffende. Ikke nok med, at en stribe af de største amerikanske it-virksomheder som Google og Microsoft har indgået aftaler om direkte adgang for efterretningstjenesten til brugerdata på virksomhedernes servere og datacentre - der sker også en direkte og fuld realtidslogning af den samlede datatrafik på knudepunkter i de lysledernet, som er en væsentlig del af internettets ryggrad. Senest har whistleblowerens afsløring af XKeyscore-systemet yderligere bidraget til oplevelsen af aflytningens gigantiske omfang.

Blåstempling af global aflytning

NSA's hemmelige adgang via bagdøre til eksempelvis Microsofts datacentre er i den grad forbavsende. Ikke alene kan efterretningstjenester blotlægge, hvem der kommunikerer sammen - nu er der også direkte adgang til indholdet i mailkonti og data gemt i skyen. Store it-virksomheder har i al hemmelighed accepteret aftaler om adgang. Her er Google, med sit velkendte motto "Don't Be Evil" og den tidligere konsekvente holdning mod kinesisk censur og for internetfrihed, den mest overraskende deltager.

Europæiske politikere og regeringsledere hykler nu uvidenhed, og USA har henvist til, at der ikke er foregået noget

ulovligt i forhold til amerikanske borgere. Måske. Men hvad med retssikkerheden og privatlivets fred for alle ikke-amerikanere?

Langt størsteparten af verdens befolkninger er ufrivilligt underkastet USA's de facto-styring af de omfattende aflytningsindgreb. De store amerikanske it-virksomheder fremstår som dikkende lammehaler, der ikke tør gøre op med, hvad storebror dikterer.

Derfor er der mere end nogensinde brug for trefoldig civilcourage. Almindelige borgere må tage afstand fra de vanvittige aflytninger. Politikere må tage det demokratiske ansvar seriøst og droppe den foragede attitude og den passive holdning, at nu må amerikanerne først lige foretage nogle undersøgelser. Virksomheder må kæmpe for at genoprette tilliden. De må nægte at operere på grundlag af hemmelige aftaler og bidrage med civil ulydighed ved at undlade at aflevere data uden konkrete mistanker eller kendelser fra legitime myndigheder. Europæiske it-virksomheder har i øvrigt en historisk chance for at erobre tillid og tilbyde reelt sikre kommunikationsløsninger i international konkurrence.

Uden disse nødvendige handlinger vil tillidsbruddet og de amerikanske aflytningsovergreb få fatale konsekvenser for it-markedet og ikke mindst de almene borger- og menneskerettigheder.

Synspunkter på denne bagside er ikke nødvendigvis udtryk for PROSAs holdning.

DANMARK

PP

Sorteret magasinpost MMP
ID-nr. 42091

Afsender: PortoService, Fabriksvej 6, 9490 Pandrup

Ændringer vedr. abonnement ring venligst 3336 4141 eller e-mail til: bladservice@prosa.dk